

AMERIKANSKIŠLOVENEK

List za slovenski narod v Ameriki in glasilo K. S. K. Jednote

29. številka

Joliet, Illinois, 25. junija 1909

Letnik XVIII

MNOGO ŽRTEV VSLED OKSPLOZIJE.

17 premozarjev usmrčenih in 16 ranjenih; ponesrečenci večinoma inostranci, predvsem Italijani.

WEHRUM, PA., KRAJ NESREČE

Odporna svetiljka je povzročila vnetje treskavih plinov.

Wehrum, Pa., 23. jun. — Sedemnajst rudarjev je bilo davi usmrčenih in šestnajst ranjenih vsled plinove eksplozije v rudniku št. 4 "Lackawanna Coal and Coke"-kompanije. Z eno izjemo so usmrčeni bili inostranci, a ranjenci z nekoliko izjemami Američani.

Superintendent A. M. Johnson je nocoj izjavil, da so rudnik vedno smatrali za brez plina, vendar je eksplozijo povzročila vnetje plina z odprto svetiljko nekega rudarja.

"Rudnik je bil tako brez plina zadnjih šest let," je rekel superintendent, "da so državni nadzorniki dovolili rabo odprtih svetiljk."

V rudniku so delali samo dva dni vsak teden, v torek in petek. Tisti, ki so bili danes v rudniku, so šli vanj po svoj delež premožja za družinsko rabo.

V skupini pred vhom v rudnik baš pred eksplozijo je stalo več Italijanov. Ko je strašni podzemski izmet kamenja in smrtonosnega plina priletel na površje, so bili ti Italijani zajeti. Strašno opečeni in okrnjeni so se razpršili po naselbini, kričec na pomoč. Kmalu so bili vsi naseljenci na licu mesta.

Supt. Johnson z ostalimi uradniki kompanijskimi je stal ob rudnikovem vhom in zadrževal ženske, kojih sorodniki so bili šli v rudnik.

Prvi je došel na površje superintendentov sin, ves opečen okrog rokav, života in vratu, in nocoj se je dognalo, da je vdihal plamen in da je resno poškodovan.

Potem sta prišla iz jame dva Italijana, grozno opečena po obrazu. Supt. Johnson je klical radovoljce za reševanje. Zglasilo se je tudi več žensk, ki pa niso bile sprejete. Z mokrimi rutami čez obraz je šel prvi oddelek v rov. Izmed ameriških, ki so šli doli, so se štirje vrnili zavedni; ostale je janski hlap omamila in spravila so jih morali na površje z vrvmi.

Drugi in tretji oddelek reševalcev se je moral istotako vrniti vsled smrtonosnih plinov, ki so se razširjali po spodnjih prostorih.

Šele s pomočjo kisika in varnostnih čelad se je četrtemu oddelku posrečilo, prineči na površje dvanajst trupel. Proti večeru so našli še ostalih pet trupel, in sicer skupaj v nekem jamskem kotu. In našli so tudi vse ranjence in jih odposlali v Spanglerbolnišnico, 26 milj od Wehruma.

Črna roka.

Cincinnati, Ohio, 21. jun. — Giuseppe Golbo, ki je bil v Meadville, Pa., prijatelj kot član "Črne roke", je pisal, kakor poroča poštni nadzornik B. M. C. Hosford, pretinila pisma, ki so bila potem poslana v razna mesta in tam oddana na pošto. Premnogo pisem, od katerih se pričakuje marsikako pojasnilo, je bilo najdenih v Golbovi sobi. Bil je eden izmed kolovodij "Črne roke". Orazio Bunfola, ki je znan tudi pod drugimi imeni in ki je bil v soboto prijatelj v Pittsburgu, je po mišlih Hosfordovih eden glavnih zarotnikov in je vodil delovanje črnorokarjev v Ohio in sosednih državah.

Otroci niso zločinci.

New York, 22. jun. — Začeni prihodov jesen ne bodo otroških zločinov, je v tej državi v očeh postavte. To se pravi, noben otrok, ki izvrši, kar bi bilo zločin pri starejših, ne bo smatran za zločinca. Ta postava zadobi veljavo dne 1. septembra. Po novi postavi ne more biti noben otrok v tej državi v starosti pod 6. letom hudo deleč.

"Kralj ledu" pod poročtvom.

New York, 18. jun. — Bivši "kralj ledu" Charles W. Morse, ki je bil že dlje časa pod raznimi obtožbami v ječi, je nazadnje uspel s svojo prošnjo za pripustitev poročtvu. Izpustili so ga iz ječe proti položnini \$125,000, ki jo je dalo 25 njegovih prijateljev.

Visoka starost.

Sedalia, Mo., 22. jun. — V domovinu svojega sina v Smithtonu, tu blizu, je umrla v visoki starosti 112. let ga. Elizabeth Fox, bržkone najstarejša belokožna oseba v Missouriju. Rojena je bila v državi Kentucky.

En rudar mrtev, dva obstreljena.

Spring Valley, Ill., 22. jun. — Steve Tinko, maršal rudarskega mesteca Cherry, oddaljenega nekaj milj severno od tukaj, je snoči o polnoči poskušal zatreči izgreb v onem kraju in ko je nehal streljati, je bil en mož mrtev in druga dva sta bila morda smrtno ranjena.

John Gaspar, oče družine peterih otrok, je bil usmrčen. Ranjenca sta Jos. Zackenta in R. Valentini, oba ožejena.

Star preprij zaradi volitev še izza prve volitve v rudarskem mestecu pred šestimi leti in ponavljan odteje ob vsaki volitvi med Slovani in Italijani za nadzorstvo uradov, je bil vzrok polnočne bitke.

Prejšnji maršal je bil Fred Kepford, pohabljenec, ki ni nosil nikdar revolverja, ampak je rabil svojo bergle za vzdrževanje reda. Zadnji mesec je bil imenovan Hinko mestnim maršalom, ko je nastopila nova uprava, in novi maršal je začel nositi revolverje za svojim pasom.

Mestece je bilo danes mirno in redno. Koronerji so oprostil Tinkota.

Nežočutni Američani.

Spokane, Wash., 22. jun. — Več nego trinajst ton tovrnega blaga je zadržanih v Zumwaltu, mali postaji na stranski železnici Pomeroy-Starbuck, ker je seliven drozd (robin) smatral zaviralno platformo tovrnega vagona kot najboljšje mesto za gnezdo.

Pred tednom dni je dobil sprevodnik Regan povelje, odpraviti prazen vagon v Starbuck. Ko je stopil na voz, je našel drozdovo gnezdo na zaviralni platformi. Sprevodnik je premaknil karo na stranski tir. Sporočil je v glavni stan, da je voz "zaseden" in prejel je povelje, naj pusti voz na mestu, dokler se ptički ne zvale.

Po sedanjih nameri bodo ptički vzeti iz gnezda, ko bodo stari ptički vstali in potem hranjeni v prtljažnem vagonu, dokler ne bodo godni in sposobni skrbeti sami zase.

Žrtve vročine.

Philadelphia, Pa., 22. jun. — Trije nagli smrtni slučaji, osem solnčaric, dva samomorja in en poskus samomorstva, to je posledke vročine, ki je danes tukaj pritiskala.

Chicago, Ill., 22. jun. — Ko je ga Berta Schwanberger v svojem stanovanju pod h. št. 238 W. Ravenswood Park obešala perilo na vrvi, se je vsled vročine nenadno zgrudila in je na mestu umrla.

Predor nasipa.

Seattle, Wash., 22. jun. — Iz Skagway, Alaska, poročajo, da se je jez "North Columbia Gold"-kompanije ob Lake Surprise v Pine Creeku predrl in da je vsled tega napravljena velika škoda. Osem čevljev visok naval vode se je izlilo po Pine Creeku in je odtrgal most "British-American Dredging"-kompanije, ki je stal \$250,000. Tudi žaga v James Clark Half Way Station je bila razdejana in razni rudniki so bili poplavljeni, tako da ima tudi rudniška družba škodo nad \$75,000. Močno deževje v gorovju je povzročilo nezgodo.

Mesti v nevarnosti.

Los Angeles, Cal., 20. jun. — Inženir Dan van Wagenen je mnenja, da panamski prekop, oziroma njegovi nasipi ne bodo velike vrednosti, in da se bodo vse podjetje izjalovilo, in sicer v mnogo večjem oziru, kakor nekdanje francosko, ako se bodo dela pri prekopu nadaljevala tako, kakor sedaj. Inženir je za to, da bi se gradil kanal na višini morske gladine, kateri bi po njegovem mnenju veljal mnogo manj, kakor prvo imenovani. S sedanjim gradnjo se po nepotrebnem zapravlja mnogo milijonov dolarjev in poleg tega sta tudi mesti Cristobal in Colon v veliki nevarnosti, kajti nekdo se bodo nasip pri Gatunu podrli in voda bodo obe mesti zalila. Tó je prokovanje inženirja, kateri je razmere in delo pri kanalu baje natančno preiskoval. Gradnja panamskega prekopa velja doslej 93,915,000 dolarjev.

Umrla za brata.

Buffalo, N. Y., 19. jun. — Šestnajstletna Helena Steifler v Blaisdalu je zgorela, ko je skušala rešiti svojega 11 let starega brata iz goreče hiše svojih starišev. Ko je družina opazila, da je v hiši nastal požar, je vse bežalo na prosto, in pri tem so pozabili na dečka, ki ni mogel bežati, kajti njegova noga je bila zlomljena in tako je moral ostati v postelji. Helena je slišala njegovo kricanje in se je takoj podala v hišo. Ko so prišli potem gasilci na lice mesta, niso več opazili niti dečka, niti deklice. Kasneje so dečka prinesli še živga na prosto, toda predno so našli deklico, je trajalo par minut. Ko so jo našli, je bila že mrtva.

Ultimatum.

Pittsburg, Pa., 22. jun. — S 1978. proti 6. glasom so vsluženci tukajšnje policijske železnice sklenili, dati družbi rok šestih dni, v katerem lahko reši pritožbe motornikov in sprevodnikov. Če se to ne zgodi, se ima prihodnjo nedeljo zjutraj pričeti splošen štrajk.

Ekspresna družba aropana.

Green Bay, Wis., 22. jun. — Dva razbojnika sta ob dveh zarana vdrla v poslovno "United States Express"-kompanije in z revolverjem prisilila pomočnega klerka, da je odprl blagajnico. Uplenila sta \$5,000.

SKRIVNOSTEN UMOR V NEW YORKU.

Truplo vnučkinje slavnega generala Fr. Sigela najdeno v kovčegu zadnji petek.

KITAJEC LEON LING MORILEC

Pobegnil neznanokam. Njegov pajdaš Čung Sing prijatelj in menda sokriv.

New York, 23. jun. — Morilec gospe Elze Sigel, neki Kitajec imenoma Leon Ling, še ni prijat. Pač pa so tajni redarji prijeli njegovega tovariša Čung Singa in sicer v Galway, N. Y. Ta je priznal, da je videl truplo umorjenke in tudi potipal, ko je bilo še gorko, ter opazoval Leona Linga, ko je truplo spravljal v kovčegu. Pravi pa, da ni sam imel ničesar opraviti z umorom in da ne ve, kam je pobegnil Leon Ling.

Zadnji petek so namreč tukaj našli v kovčegu, kakršni se rabijo na oceanskih voznjah, v neki sobi pod h. št. 782 Eight Ave., kjer prebivajo predvsem Kitajci, truplo neke mlade ženske. Dognalo se je, da je bila umorjenka 20letna hči enega izmed sinov nemško-ameriškega generala Sigela, ki se je proslavil v državljanski vojni. Mati umorjenke je misijonarila med tukajšnjimi Kitajci in jih spreobračala h krščanski veri. Tudi svojo hčer je pripravila do misijonarjenja med Kitajci. In ta je med temi posebno vzvzljubila omenjenega Leona Linga, ki je imel v kitajskem delu mesta štiri restavrate. Zanimala se je zanj že več let. Kitajec se je zaljubil vanjo. Pa bil je strašno ljubosumen. In zadnji teden je Elza Sigel zapustila svoje stanovanje in mater — in našli so jo potem umorjeno v stanovanju omenjenega Kitajca, ki jo je bržkone zadavil. Truplo je bilo prevezano z vrvjo okoli vratu in rok in nog, ter vse okrvavljeno. Ko je mati spoznala v umorjenki svojo hčer, je tako zbolela, da so jo morali prepeljati v neko zdravilišče za umobolne.

Izkupil jo je.

Chicago, Ill., 23. jun. — Dve pogumni devojki sta snoči v neposredni bližini policijske postaje na West Chicago Ave. lepo posvetili nekemu mladem zatelebanu, ki zdaj sedi v samotni celici in premišljuje svojo nesparto.

Stella Szymanski, 94 Cleaver St., in Clara Moerforth, 96 Cleaver St., njena sosedka, sta šli skupaj po Milwaukee Ave. in sta prišli skoro do Chicago Ave., ko se jima je približal in skušal pridružiti 21 letni Ignac Buczowski, 44 Emma St. Bržkone se je žaljivo izrazil, kajti Stella Szymanski, pogumna in zelo krepka dekle, mu je v brk rekla, da mu bo huda predla, če še enkrat reče to. Mladenec je hotel pokazati, da se mladenke ne ustraši in je ponovil žaljivo besedo, kakor ga je Stella tako nabunkala, da se je zgrudil. Potem sta obe devojki skočili nad svojo žrtev in jo pošteno obdelavali, dokler ni prišel na lice mesta policaj Stanislaw Wieniawski in rešil mladeniča — v celico.

Turki v boju z Albanci.

Dunaj, 22. jun. — Iz Ueskueba, evropska Turčija, poročajo, da je 14,000 Albancev blizu Pača hudo naklestilo generala Djavidja pašo, ko je poskušal, pregnati jih iz neke soteske. Turki so izgubili 14 častnikov in 350 mož na mrtvih in ranjenih. Med mrtvimi se nahajajo Kiamil bej, eden izmed mladoturških voditeljev.

Harriman na Semerniku.

Dunaj, 21. jun. — Križem sveta razširjane govorice, da je ameriški železniški magnat hudo zbolel, so popolnoma neosnovane. Nasprotno: g. Harrimanovo zdravje je zadovoljivo. Gospod Harriman odpotuje jutri v spremstvu svoje družine na Semernik, kjer ostane več tednov.

Semmering, 22. jun. — Ameriški železniški magnat Harriman je semkaj dospel in se nastanil v hotelu Panransovem. Videti je zdrav.

Nova železnica.

Springfield, Ill., 22. jun. — Državni tajnik je dovolil gradnjo sledeče železnice: "Chicago, Aurora, DeKalb R. R." Graditi se ima iz Aurore v Kane countyju v DeKalb, v okraju DeKalb. Glavni stan železnice bo v Aurori. Glavnica podjetja znaša \$950,000.

Vse nade vrsničene.

La Granja, Španska, 22. jun. — Španska kraljica Viktorija je danes povila hčer, in kraljevska rodbina je vesela, da je novorojeno dete princezninca, ker so zdaj vse kraljevske nade vrsničene. Prva dva otroka sta bila dečka. Najstarejši je podoben materi, rojeni Battenberg, bližnji sorodnici angleškega kralja.

Nesrečni preprij.

Moline, Ill., 22. jun. — Na nekem deteljišču blizu njegovega domovanja je bilo najdeno truplo priletnega Thomas Adamsa, ki je večerj umoril svojo ženo in potem izginil. Pognal si je kroglo v glavo.

Dognano je, da sta se zakonska Adams že trideset let skoro vsak dan pripravala.

Protest in izjava.

Podpisani odborniki Družbe sv. Rafaela se pridružujemo ameriški slovenski čast duhovščini ter odločno protestiramo proti nesramnemu početju Rev. Smoleja iz Lancastra, Pa. in slovenskega dnevnika "Glas Naroda" v New Yorku proti vzvišeni in vse časti vredni osebi prevzvišenega vladike Dr. A. B. Jegliča in proti njegovemu nameravanemu obisku Amerike. Amerika so svobodna tla. Gostoljubno sprejema ta naša nova domovina vsakega, ki jo hoče obiskati in se poučiti o lepem razvoju narodov, ki so tu našli gostoljubnega sprejema in okrilja. Z odprtimi rokami in odprtim srcem sprejemajo vsi narodi svoje bivše voditelje iz domovine, in naj so to škofje ali duhovniki ali učitelji, ako jih prihajajo obiskat. Nam New Yorkanom je še v dobrem spominu velikansko slavje lanskega leta, ko so Irci imeli v svoji sreči nadškofa in kardinala De Logue, ki jih je iz Dublina prišel obiskat.

Z velikodušno darežljivostjo so vse narodnosti, ki tvorijo ameriško ljudstvo, pripravljene vsikdar v znak svoje hvalečnosti do matere-domovine ji pomagati v njenih potrebah in težavah. Zato smatramo podpisani to početje naravnost sramotno za celo slovensko narodnost v Ameriki in protestiramo z vso odločnostjo proti temu, da se to sramotno početje vrši v imenu slovenskega ljudstva.

Ne, prevzvišeni bivši naš vladika! ni še naše ljudstvo v Ameriki zgubilo svoje vere, ni še izgubilo pokorščine in spoštovanja do dobrih in navdušenih dušnih pastirjev. Ne, ni res, da Vas slovensko ljudstvo ne mara v svojo sredo. Ravno nasprotno, Vas se veselimo vsi prav iz srca, da Vas bomo imeli srečo in čast pozdraviti tu na svobodnih ameriških tleh in pokazati, da smo tudi v novi domovini ostali zvesti in verni Slovenci. Prosimo Vas, da se ne daste oplasti temu sramotnemu početju in da ostanete pri svojem prvotnem sklepu. Mi Vas pričakujemo!

Jednomo podpisani odborniki slovensko izjavljamo:

a) da ima Družba sv. Rafaela mnogo vzvišene in plemenite namene, kakor je pa navadni "business".

b) da se ni družba ustanovila z namenom komu škodovati ali koga spodrivati, najmanj pa tvrdko Sakser in da tudi sedaj nima tega namena.

c) da zato ni družba nobenemu businessu nevarna. Postavila si je za nalogo skrbeti za varstvo in pomoč izseljencem in sploh po možnosti urediti slovensko naseljenjstvo.

Zatoraj z odločnostjo odklanjamo vsa podtikanja in vsa sumničjenja, kakor tudi vse sovražno delovanje zoper njo.

Njena naloga je tako plemenita in za vso našo narodnost v Ameriki tolikega pomena, da bi se za njene namene morali zavzeti vsi, katerim je v resnici pri srcu vera in narodnost in blagostanje našega ljudstva.

Dalje z vso odločnostjo odklanjamo vsa sramotjenja kot "hinavci" in kar je še sličnega. Mi smo možje in kot taki imamo svoje prepričanje in potem tudi kot možje ravnamo. Če smo se oklenili Družbe sv. Rafaela, smo se je oklenili zato, ker vidimo v njej nositeljico našega prepričanja in naše ljubezni do milega nam naroda.

Za odbor Slov. Raf. Družbe v New Yorku:

Anton Podgornik, Peter Vogrič, Štefan Erhatič, Louis Erhatič, A. Češarek, A. Jakopič, Rev. Jos. Tomšič, Rev. Kaz. Zakrajšek, Valentin Vaupotič, Anton Štucin.

Ta izjava se pošlje "Amerik. Slovenceu" in prevz. vladiki Dr. A. B. Jegliču in Ljubljani.

Protest in izjava.

Podpisani odborniki Družbe sv. Rafaela se pridružujemo ameriški slovenski čast duhovščini ter odločno protestiramo proti nesramnemu početju Rev. Smoleja iz Lancastra, Pa. in slovenskega dnevnika "Glas Naroda" v New Yorku proti vzvišeni in vse časti vredni osebi prevzvišenega vladike Dr. A. B. Jegliča in proti njegovemu nameravanemu obisku Amerike. Amerika so svobodna tla. Gostoljubno sprejema ta naša nova domovina vsakega, ki jo hoče obiskati in se poučiti o lepem razvoju narodov, ki so tu našli gostoljubnega sprejema in okrilja. Z odprtimi rokami in odprtim srcem sprejemajo vsi narodi svoje bivše voditelje iz domovine, in naj so to škofje ali duhovniki ali učitelji, ako jih prihajajo obiskat. Nam New Yorkanom je še v dobrem spominu velikansko slavje lanskega leta, ko so Irci imeli v svoji sreči nadškofa in kardinala De Logue, ki jih je iz Dublina prišel obiskat.

ZA PLAČILO BIL USTRELJEN.

14 leten dečak poskušal izsiliti od nekega veletržca v Chicagi nič manj nego \$15,000.

STRIČNIK SOKRIVEC ZAPRT.

Dečaka ravnala po zgledih "Črne roke", pa se ujela ob 1. poskusu.

Chicago, Ill., 24. jun. — Poskus izsiliti denar, kakor jih navadno napravljajo "Črna roka", se je snoči žalostno končal s smrtno enega izsiljevalca in prijetejem njegovega sokrivca. Rudolf Berendt se je imenoval 14 letni dečko, ki je plačal z življenjem svoj poskus, izsiliti od veletržca S. E. Grossfelda \$15,000. Alfred Haas, po Berendtovih izpovedi tisti, ki je izmisli predzrni načrt, se nahaja v zaporu policijske postaje na West Chicago Avenue. Smrtno zadet je bil mladi Berendt blizu vijadukta na Desplaines cesti tik Grand Ave., kjer ga je čakal veletržec Grossfeld vsled pretinlega pisma, katero mu je dečak poslal, da mu izroči v dveh zavojih \$15,000. Berendt, ki je tam srečal g. Grossfelda, ga je nagovoril z besedami: "Ali ste Vi gospod Grossfeld?" nakar mu je ta odgovoril: "Da, ta sem jaz." Potem mu je izročil namišljena denarna zavoja, s katerima jo je hotel Berendt odkuriti. Pa stala sta v bližini dva detektiva in hotela dečaka aretirati. V tem hipu je dečko potegnil svoj revolver, ampak eden izmed detektivov ga je prehitel in je svoj revolver sprožil proti dečku, ki se je na begu zgrudil, smrtno zadet v prsa. Brž so ga prepeljali v Passavant-bolnišnico, kjer je pred svojo smrtjo izpovedal vse zločinski načrt in obdolžil svojega stričnika Alfred Haasa, da je bil kolovodja v tej stvari. Obenem je priznal, da je po nasvetu svojega stričnika, kateri je pisal pretinla pisma in oskrbel tudi telefonske pozive, prišel na določeno mesto in zahteval od g. Grossfelda dotično svoto. Alfreda Haasa so potem detektivi zasledili in prijeli, nakar je tudi vse izpovedal; star je 16 let.

Rusija gradi bojne ladje.

Petrograd, 19. jun. — Tu so bile danes položene hrbtice (kilji) četverih bojnih ladij "večjega Dreadnought-tipa". Te ladje bodo obsegale po 23,000 ton, imele dolgost 608 čevljev in srednjo širino 82 čevljev. Njihova hitrost ima znašati 20 vozlov in njihove glavne baterije bodo štele po deset 12 colnih topov. Gradnja je proračunjena na tri leta. Ladje bodo tvorile prvi oddelek novega baltičkega brodovja.

Anglija pomirjena.

London, 20. jun. — Nezaupanje, s katerim je bila na Angleškem sprejeta vest o sklenjenem sestanku cesarja Viljema in carja Nikolaja v finskem zalivu, je skoro popolnoma izginilo in sedaj sestanek povsod hvalno omenjajo kot nadaljnji korak k ohranitvi evropskega miru. To pomirjenje se je izvršilo predvsem po poluradni izjavi iz Berolina in Petrograda, da sestanku menda ne bo sledila promena v mednarodni politiki.

Obstreljavanje zrakoplovov.

London, 20. jun. — Tvrdisi Ehrhardt in Krupp sta konstruirali topove za obstreljavanje zrakoplovov. Nekaj so jih že preizkusili s najboljšim uspehom. Topovi proti zrakoplovom se vozijo z avtomobili, da lahko hitro sledujejo zrakoplove. Prihodnjih nemških cesarskih vaj se udeležijo tudi zrakoplovi, vojna uprava preizkusi ob tej priliki tudi nove topove. Vaj se udeležijo tudi Zeppelinov zrakoplov na strani wuertemberškega armadnega zbora. Nasprotni bavarski armadni zbor bo s svojimi topovi zasledoval Zeppelinov zrakoplov.

Nesreča na lovu v Afriki.

Naivasha, Brit. Vzhodna Afrika, 15. jun. — Član družbe F. C. Selousa, znanega afriškega lovca, in George McMillana, nečaka pokojnega senatorja McMillana iz Michigana, je bil prinesen semkaj, ko ga je večerj napadel in smrtno ranil razjarjen lev. Moževo ime je Williams, in je bil tajnik g. McMillana. Lev ga je napadel v okraju Sotik, kjer se družba nahaja na lovu. Roosevelt in njegova družba so odrinili od tukaj pred 10. dnevi v okraj Sotik, toda od takrat ni o tej ekspediciji nobene vesti.

Doslej sta gg. Theodore Roosevelt in sin Kermit ustrelila 6 levov, 3 nosorože, 3 žirafe, 3 neznane zverine, 1 gazelo, 1 povodnega konja, 1 pitona, 1 impalo, 2 bivola, 1 leoparda, 1 čito in 1 nilskega kozla.

Protest in izjava.

Podpisani odborniki Družbe sv. Rafaela se pridružujemo ameriški slovenski čast duhovščini ter odločno protestiramo proti nesramnemu početju Rev. Smoleja iz Lancastra, Pa. in slovenskega dnevnika "Glas Naroda" v New Yorku proti vzvišeni in vse časti vredni osebi prevzvišenega vladike Dr. A. B. Jegliča in proti njegovemu nameravanemu obisku Amerike. Amerika so svobodna tla. Gostoljubno sprejema ta naša nova domovina vsakega, ki jo hoče obiskati in se poučiti o lepem razvoju narodov, ki so tu našli gostoljubnega sprejema in okrilja. Z odprtimi rokami in odprtim srcem sprejemajo vsi narodi svoje bivše voditelje iz domovine, in naj so to škofje ali duhovniki ali učitelji, ako jih prihajajo obiskat. Nam New Yorkanom je še v dobrem spominu velikansko slavje lanskega leta, ko so Irci imeli v svoji sreči nadškofa in kardinala De Logue, ki jih je iz Dublina prišel obiskat.

ZA PLAČILO BIL USTRELJEN.

14 leten dečak poskušal izsiliti od nekega veletržca v Chicagi nič manj nego \$15,000.

STRIČNIK SOKRIVEC ZAPRT.

Dečaka ravnala po zgledih "Črne roke", pa se ujela ob 1. poskusu.

Chicago, Ill., 24. jun. — Poskus izsiliti denar, kakor jih navadno napravljajo "Črna roka", se je snoči žalostno končal s smrtno enega izsiljevalca in prijetejem njegovega sokrivca. Rudolf Berendt se je imenoval 14 letni dečko, ki je plačal z življenjem svoj poskus, izsiliti od veletržca S. E. Grossfelda \$15,000. Alfred Haas, po Berendtovih izpovedi tisti, ki je izmisli predzrni načrt, se nahaja v zaporu policijske postaje na West Chicago Avenue. Smrtno zadet je bil mladi Berendt blizu vijadukta na Desplaines cesti tik Grand Ave., kjer ga je čakal veletržec Grossfeld vsled pretinlega pisma, katero mu je dečak poslal, da mu izroči v dveh zavojih \$15,000. Berendt, ki je tam srečal g. Grossfelda, ga je nagovoril z besedami: "Ali ste Vi gospod Grossfeld?" nakar mu je ta odgovoril: "Da, ta sem jaz." Potem mu je izročil namišljena denarna zavoja, s katerima jo je hotel Berendt odkuriti. Pa stala sta v bližini dva detektiva in hotela dečaka aretirati. V tem hipu je dečko potegnil svoj revolver, ampak eden izmed detektivov ga je prehitel in je svoj revolver sprožil proti dečku, ki se je na begu zgrudil, smrtno zadet v prsa. Brž so ga prepeljali v Passavant-bolnišnico, kjer je pred svojo smrtjo izpovedal vse zločinski načrt in obdolžil svojega stričnika Alfred Haasa, da je bil kolovodja v tej stvari. Obenem je priznal, da je po nasvetu svojega stričnika, kateri je pisal pretinla pisma in oskrbel tudi telefonske pozive, prišel na določeno mesto in zahteval od g. Grossfelda dotično svoto. Alfreda Haasa so potem detektivi zasledili in prijeli, nakar je tudi vse izpovedal; star je 16 let.

Rusija gradi bojne ladje.

Petrograd, 19. jun. — Tu so bile danes položene hrbtice (kilji) četverih bojnih ladij "večjega Dreadnought-tipa". Te ladje bodo obsegale po 23,000 ton, imele dolgost 608 čevljev in srednjo širino 82 čevljev. Njihova hitrost ima znašati 20 vozlov in njihove glavne baterije bodo štele po deset 12 colnih topov. Gradnja je proračunjena na tri leta. Ladje bodo tvorile prvi oddelek novega baltičkega brodovja.

Anglija pomirjena.

London, 20. jun. — Nezaupanje, s katerim je bila na Angleškem sprejeta vest o sklenjenem sestanku cesarja Viljema in carja Nikolaja v finskem zalivu, je skoro popolnoma izginilo in sedaj sestanek povsod hvalno omenjajo kot nadaljnji korak k ohranitvi evropskega miru. To pomirjenje se je izvršilo predvsem po poluradni izjavi iz Berolina in Petrograda, da sestanku menda ne bo sledila promena v mednarodni politiki.

Obstreljavanje zrakoplovov.

London, 20. jun. — Tvrdisi Ehrhardt in Krupp sta konstruirali topove za obstreljavanje zrakoplovov. Nekaj so jih že preizkusili s najboljšim uspehom. Topovi proti zrakoplovom se vozijo z avtomobili, da lahko hitro sledujejo zrakoplove. Prihodnjih nemških cesarskih vaj se udeležijo tudi zrakoplovi, vojna uprava preizkusi ob tej priliki tudi nove topove. Vaj se udeležijo tudi Zeppelinov zrakoplov na strani wuertemberškega arm

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

Joliet, Ill., 24. jun. — Slovesnost prvega sv. obhajila v naši cerkvi zadnje nedelje se je izvršila kar nadostojneje ob pritrkavanju zvonov in mnogostevilni udeležbi vseh faranov, posebno starišev presrečne dece, ki je prvikrat pristopila k mizi Gospodovi.

Danes, v praznik rojstva sv. Janeza Krstnika, pa so mil. g. nadškof čičaški, Jakob Edward Quigley, delili v naši cerkvi zakrament sv. birme. Ob polenajstih dopoldne sta domači g. župnik, Rev. F. S. Susteršič, in mestni dekan, preč. G. Dunn, sprejela na kolodvoru visokega dostojanstvenika in ga vedla v naše župnišče ob slovesnem pritrkavanju zvonov. Okrog 200 birmancev in birmank s svojimi botri in botrami se je medtem zbralo v cerkvi; vse preostale prostore je napolnilo mnogobrojno občinstvo, tako da je bila prostorna cerkev natičeno polna še pred začetkom slovesnosti. Ob 11. uri so se pričeli obredi sv. birme. Mil. g. nadškof so imeli ganljiv nagovor ob začetku in koncu cerkvenih obredov, katerim je prisotstvovalo 18 čč. gg. duhovnikov. Cerkveni pevski zbor pod mojstrskim vodstvom g. organista Maloverha se je zopet odlikoval. V najlepšem redu se je izvršila cela slovesnost, ki ostane vsem udeležencem, posebno srečnim birmancem in birmankam v trajnem spominu.

— Tožba, ki jo je podalo slav. društvo sv. Štefana št. 1. K. S. K. J. v imenu svojem in več drugih bratskih društev proti glavnim uradnikom zaradi zidanja Jednotinega urada, se je zadnji petek (18. t. m.) v tukajšnjem okrožnem sodišču završila s tem, da je sodnik Dibell odločil, da K. S. K. Jednota sme zgraditi svoj urad in potrošiti zanj do \$9,000, ampak ta denar se ne sme vzeti iz sedanjega usmrtniškega sklada, nego se mora nabrati s posebnim asesmentom.

— G. Anton Munich ml., naš nadejalni rojak, rojen pred 19. leti v Chicago, Ill., ki je pravkar z odliko dovršil prvo leto svojih pravoslovnih študij na državnem vseučilišču (University of Illinois), je prišel na počitnice v naše mesto k svojemu stricu, Rev. A. M. Kraschowitz ter je obenem dobrodošli gost pri gospodih Antonu in Josipu Pasdertzu. Tukaj ostane čez dva meseca, da se predvsem izpopolni v slovenščini in zato bo gotovo prisrčno sprejet v vseh slovenskih krogih. Oče in mati mu živita v mestu Kankakee. Pozdravljajoč draga gosta, izražamo svoje veselje, da dobimo v ogledni bodočnosti vendar že tudi prvega slovenskega pravnik ali lawyerja v Ameriki.

— G. in ga. Jos. Rems iz New Yorka se prav dobro počutita v Jolietu. Predvsem skrbi odlična rodbina Ogulinova, da se ljuba gosta ne dolgočasita.

— Solnčni mrk zadnjega četrtka (17. t. m.) ni bil popoln, nego samo delen v Severni Ameriki. Vendar je bil jako viden in zanimiv, in na stotine ljudi ga je opazovalo skoz okajena stekla. Luna je počasi priplula med zemljo in sonce ob 6. uri 10 min. zvečer in mrk je rasel do 7. ure, nakar je pojemal do solnčnega zatona. Popoln mrk je bil baje videti na črti od Tomsk v ruski Sibiriji do vzvodne Grenlandije.

— Dan 4. julija se bliža. Oznanja ga mladina, ki ne more dočakati slavnega četrtega in že vnaprej razbija razne pokalice, da je veselje. Sicer pa se bo obhajal najslavnejši narodni praznik letos mnogo manj hrupno, nego prejšnja leta, da se omeji število večjih in manjših nesreč. Tako pravijo mestne oblasti vsepovsod po deželi, in izdani so že tozadevni predpisi o "firecrackerjih" itd. Vprašanje je le, če se ne bo nadejalna mladež rajši ravnala po svojem starem geslu: "I don't care."

— Zdržba jolietških trgovcev (The Merchants' Association) je na svoji zadnji seji sklenila, da bodo v ponedeljek 5. julija vse prodajalnice zaprte v proslavo največjega narodnega praznika, ki pade letos na nedeljo.

— Društvo sv. Petra in Pavla št. 66. J. S. K. J. napravi svoj izlet dne 4. julija v South Chicago.

— V stari domovini so snoči goreli kresovi. Pa tudi brez kresov nam je v novi domovini te dni dovolj topla. Predvčeršnjim je bilo tako vroče, da so nekaterimi jajca kuhali na soncu in baje tudi skuhal v treh minutih. Pač naravno, da je potem zvečer prigmela nevihta, ki je napravila konec neznosni vročini vsaj začasno, da se je clovek lahko oddihnil v osveženem zraku. Sicer pa smo v Jolietu kakor v pravem rajju v primeri z velemeščani v Chicagi in drugod, kjer nimajo v svoji bližini toliko zelenih livad in košatih parkov.

— Nova banka zvana "The Joliet Trust and Savings Bank" je bila inkorporirana z glavnico \$100,000 zadnje sobote. Nameščena bo v starih prostorih First National banke na Ottawa cesti.

— Prekrasna nova stavba First National banke na voglu Van Buren in Chicage cest je bila poslednje tri dni zadnjega tedna otvorena občinstvu na ogled. In ogledalo si je vse notranje

prostore nič manj nego 16,500 oseb. Vsakdo je dobil v spomin duhteč klinček ali knjižico z zgodovino banke. — Novo poslopje je ponarejeno po nekem starorimskem templju. Zgrajeno je v korintskem slogu z divnimi stebri in bogatim nakitjem v nadstropjih. V celi zgradbi je združena klasična umetnost s prelepimi simboli moderne praktičnosti.

— Rockdale napreduje res imenitno. Kakor gobe po dežju rastejo na rockdalskih tleh nove tovarne. In sedaj je tudi gotovo, da zgradi Rock Island železnica svoj novi osobni in tovorni kolodvor na rockdalskih tleh. Potemtakem ni čuda, da tamonjni "mestni očetje" skrbе, kako bi se dal Rockdale še bolj povzdigniti z raznimi lepšalnimi in koristnimi napravami. V ponedeljkovi seji krajinjskih svetovalcev je bilo predvsem sklenjeno, da se zboljšajo ceste in postranski tlaki. Dr. Struzynski iz Jolietja je bil zajedno imenovan mestnim zdravnikom. Dostavljamo še, da tvori ogromno večino rockdalskega prebivalstva Slovani in predvsem Slovenci, ki imajo tam najlepše hiše.

— Kaznjenc št. 1320, bivši čičaški sodnik Abner Smith, ki sedaj briše prah v jolietški drž. kaznilnici, ima pri svojem novem opravilu za tovariša Paul Stenslanda, bivšega čičaškega bankirja.

— Frank Holland, mladoletni ropar, ki je bil zadnji teden spoznan krivim roparskega napada na nečega farmarja z imenom John Offerman na cesti v Troy v noči 24. aprila t. l., je bil obsojen v popravnico (reformatory) v Pontiacu za dobo od enega do štiriinajstih let. Ko je fant čul svojo obsodbo, se je nasmehnil.

— Pisma na pošti koncem zadnjega tedna so imeli: Lukič Sava, Ozetič Mijo, Radresič Jos., Randič Jos.

Allegheny, Pa., 15. jun. — Slavno uredništvo! Jaz vaš naročnik prosim, da bi blagovolili moj dopis sprejeti in v vašem listu priobčiti. Tukaj nas je bolj malo Štajercev in Kranjcev, pa nam še dosti dobro gre. Delamo vsaki dan; zaslužimo še po stari plači, vzelo se nam plačilo ni, pa dodalo tudi nič. Delo se je sedaj tukaj bolj začelo, toda delo se še zdaj težko dobi, ker je dosti ljudi še brez dela tukaj. Omeniti pa tudi moram, da se meni in mojemu prijatelju Vrečkotu dobro zdi, ker sva pisala eno pismo v Cardiff, Colo., enemu prijatelju in njega ni bilo več tam, pa nama je odgovoril gospod A. Dolinar iz Diamond Mine, Cardiff, Colo., da je tisti od tam odšel. Zato se mu tudi srčno zahvaljujem, da ima še zmiraj slovensko čutje v sebi, da ga je tudi njega slovenska mati rodila; čeprav on naju ne pozna, pa sva mu dolžna zahvaliti se. Zato pa rečem: Slovenci, držite skupaj za vaš narod, in naročajte si list slovenski in to je — Amerikanski Slovenec. S pozdravom F. Gajšek, Troy Hill Road, No. 24.

Chisholm, Minn., 16. jun. — Umrla je dne 24. m. m. ga. J. Geršič. Žalujemo soprogu je zapustila tri nedonaraste otroke. Najmlajše dete je še le 14 dni staro. Tukaj zapuščata tudi očeta, brata in eno sestro v Ely, Minn., a v starej domovini mater in eno sestro.

Pokojnici naj bode lahka tuja gruda, ter ji sveti večna luč, a žalujemo pa naše sožalje. Drugokrat kaj več! J. S.

Cleveland, Ohio, 20. jun. — Zadnje dni smo imeli Clevelandčani velike slavnosti po vsem širnem mestu.

Ozrimo se najprej po obrtni razstavi, kjer so bili razpostavljeni vsakovrstni izdelki, ki se sploh proizvajajo v clevelandskih tovarnah. No, kdor je šel to razstavo si ogledat in da je prišel zdrave ude iz velikanske gnječice, ta se je zadovoljen obrnil na ulici, globoko sopeč svežega zraka, iz prs se mu je pa izvil vsklik: "Lepo je, škoda bi bila, če bi to lepo priliko zamudil." Ker za nas Slovence že ni ta razstava neobhodno važna, dokler si tudi mi ne pridobimo nekaj tovarnarjev, zato iste ne bodem natančneje popisoval. Omenim naj le, da je bil ves glavni del mesta krasno razsvetljen z več kot 150,000 električnimi lučmi in okrašen s sto in stoterimi zastavami na dolgih vrveh, ki so bile preprežene po celem delu glavnega dela mesta. Če se omenim, da so novodošli presvitli škof obiskali zadnji dan popoldne to razstavo s svojim duhovnim spremstvom in da so se jako povoljno o njej izrazili in še z začudenjem, da niso pričakovali, da se toliko in tako raznovrstnih predmetov izdeluje v našem mestu, upam, da s tem sem povedal dovolj.

Ker sem ravno prej omenil novodošlega vladiko, naj omenim nekoliko besedi o njegovem veličastnem sprejemu. Za ta sprejem so se vse narodnosti z vsjo marljivostjo pripravljale. Ni čuda potem, da smo se divili celim če-

stvom, mladim in priletim možem, ki so korakali v dolgih in širokih vrstah, s katerimi so napravili cele križe; in osobito je bilo krasno, ker so bili vdeleženci večinoma uniformirani. Celi dve uri se je pomikal sprevid mimo vladike, ki je stal med ogromnim številom podložne duhovščine ter se zavzemal nad toliko navdušenostjo svojih vernih in ljubečih podložnih. Takega sprevida še ni videl Cleveland, tako častnega nastopa vernih katoličanov, ki bi kakor z jednega srca puhtel prisrčni pozdrav došlemu nadpastirju. To je bila živa manifestacija clevelandškega katoliškega prebivalstva, s katero se je pokazalo drugim veroizpovedanjem, da je Cleveland katoliško mesto.

Z žalostjo moram pripomniti, da se Slovence vdeležilo v resnici jako malo število. Temu pa ni čuda, če pomislimo, kako hujskanje je od strani faranov brez fare. Zaničevanje in javno zasramovanje od strani "Cl. Am." je krivo, da so ljudje ostali doma, ker se nečóje izpostavljati ljudem v zasmeh, katerim ni nobena stvar več sveta. Tu se je sedaj delovanje teh čudnih in trmoglavih prikazni pokazalo v pravi luči. Ni zamoglo v njih zakrknjenih dušah pojenjati sovraštvo napram svojim rojakom, da bi z drugimi narodnostmi vselega srca zaklicali našemu nadpastirju ob njegovem prihodu "Bog z Vami!"

Dežja smo imeli čez mero veliko, vendar ob sedanjih nenadni toploti si ga zopet želimo, da bode ohladil razgreto ozračje in cestni tlak, ki kar puhti vročine.

Do prihodnjic pozdravljam vse Slovence. Vam, gosp. urednik, pa želim mnogo uspeha z vašim vrlim kat. listom.

Nepristranski. Opomba uredništva. — Zadnji del Vašega dopisa smo izpustili, ker sega v osebnosti. Berite listnico uredništva v tej številki.

Cumberland, Wyo., 14. jun. — Cenjeni urednik! Ze zopet se obračam do vas s prošnjo, da mi odmerite mal prostor v Am. Slovincu in glasilu naše slavne K. S. K. Jednote, katera nam tako dobrovoljno priskoči na pomoč v slučaju kakšne neljube nesreče.

Nedavno sem poročal, da priredi naše društvo veselico, vendar smo pa korakali prej v žalostnem sprevidu vsled smrti rojaka Jack Rosca. Rajnik ki je pristopil 1902 k naši slavni K. S. K. Jednoti in je bil član društva Marija Zdravje Bolnikov št. 94. Prišel je drugi v Zdrž. Države februarja t. l. in po preteku 3 mesecev začel bolehati, nakar je šel v bolnišnico Rock Springs iskat si ljubega zdravja, a našel je ravno nasprotno, namreč neizprosljivo smrt. Dne 2. junija mu je društvo Mar. Zdr. Bolnikov priredilo dostojen pogreb, katerega so se tudi vdeležila druga društva, kot: Marija Danica št. 28. J. S. K. Jednote, Bratje Svobode št. 26. S. N. P. Jednote in Sl. Kat. Podp. društvo sv. Barbare postaja 40, za kar jim bodi na tem mestu iskrena zahvala. V zvezi smo namreč vsa 4 društva v času veselice ali žalosti, da tako pomoremo eden drugemu. Sprevid je vodil naš vrli rojak Rev. Jakob Černe, kateri je nas ravno obiskal, za kar se mu celo društvo iskreno zahvaljuje. Rajnik je bil rojen 25. aprila 1871. leta v vasi Luče pri Ljubnem Sp. Štajersko in je bil tukaj vseskozi priljubljen med rojaki, bodisi star ali mlad, vse ga je imelo rado. Pokopali smo ga na kat. pokopališču v Kemerer, Wyo. V starem kraju zapuščata žalujočo mater in tukaj pa brata in sestro. Bodi mu lahka tuja zemlja!

Rojaki, kateri še niste pri nobenem podp. društvu oziroma Jednoti, požurite se in pridno pristopajte, ker res nobeden ne ve ne dneva ne ure, kedaj ga zadene nesreča oziroma smrt. Slučajno sem imel priložnost slišati nekoga nesmiselnega rojaka: "Ja, kaj bom pa plačeval društvu, saj lahko sam hranim tist' denar, pa bom tudi imel v slučaju boleznij." Da, dragi rojak! ali pa tudi veš, koliko časa bo trajala bolezen in kakšna? Lahko se ti primeri, da si več mesecev bolan in strašno, tedaj je pa zelo dobro, če si član društva, ker ono ti daje podporo, in ako si bolan te straži in ti streže član tvojega društva, tudi to je velika dobrota.

Mimogrede naj še omenim kar se tuče dela. Ta neusmiljena kriza nas tudi še zmeraj nadleguje tudi tukaj. Želimo, da bi že skoraj prišel tisti newyorški vrage in prepodil to beštijo od nas. Delamo samo 3 ali 4 dni na teden in rov No. 3 je zaprt za nedoločen čas, v katerem je delalo približno 100 delavcev. Rojakom ne svetujem sem hoditi, ker se sploh ne more delo dobiti. Kadar se časi izboljšajo, bom takoj poročal.

H koncu mojega dopisa pozdravljam vse rojake in rojakinje v Združenih Državah. Tebi, cenjeni list, pa želim obilo novih naročnikov in predplačnikov. Jack Jartz, II. tajnik.

So. Chicago, Ill., 21. jun. — Gospod urednik Amer. Slovence! Prosim, da mi dovolite priobčiti ta moj kratki dopis v cenjenem nam listu.

Naznanje dajem rojakom v So. Chicago in okolici, da bode naše društvo sv. Jurija št. 22. J. S. K. J. imelo svoj veliki izlet (piknik) 27. junija, to je, prihodnje nedelje v Lake Side grove, 96. ulice in Ewing ave nasproti naše cerkve sv. Jurija. Parada se bo začela točno ob 1. uri popoldne iz 93. ulice in So. Chicago ave. čez mesto do prostora, kjer bode zabava. Sledeča dru-

štva so se odzvala priti nam na pomoč: Bratovščina Vitezov sv. Florijana št. 44. K. S. K. J.; društvo sv. Nikole št. 9. N. H. Z.; društvo sv. Josipa N. H. Z.; Primorsko društvo "Liburnia" Illinoiske Hrvatske Zajednice; Slovaško društvo sv. Mihaela; Slovensko narodno pevsko društvo "Slovan". Igrala bode naša domača godba "Zvezda". Naš domači mesar Jožef Ansik bode pripravil za prigrizek vroče pečene jance. Natakarji bodo skrbeli, da bode zadosti hladne pive in druge pijače. Zraven tega bode imo imeli razne druge zabave, kakor tudi kegljišče. Zato Vas vabim, dragi nam rojaki, ako hočete dobro zabavo v senci imeti, da nas obiščete prihodnje nedelje, toraj na svidenje!

S pozdravom v imenu društva sv. Jurija beležim Frank Medosh, predsednik.

Tower City, N. D., 19. jun. — Dragi A. S. I. Dam ti vedeti, kako je kaj tukaj v North Dakoti. Prav lušno je zdaj. Vse raste lepo, pšenica, oves in ječmen, in vse drugo rastlinstvo. Tukaj je prav lepo vreme, dežja smo imeli precej in vse raste fajn. Samo naših rojakov ni nič semkaj. Ne vem, zakaj se bojijo priti pogledat to zemljo in si napraviti dober dom ali pa fajn kmetijo. Jaz vam po pravici pišem. Jaz delam tukaj 13 let zase in imam 640 akrov grunta ali en section, in tega lahko prodam, kadar hočem, po \$45 do \$50 akor. Dragi, tukaj je allright. Pozdravljam vse rojake in rojakinje po širni Ameriki.

J. M. Nemanich, R. F. D. No. 1.

Willard, Clark County, Wis., 21. jun. — Cenjeno uredništvo Am. Sl. I. Prosim zopet mal prostorček v cenjenem listu, da poročam novice iz naše farmarske naselbine. Sem sta prišla John Košir in Franc Jereb iz Blanding, Ill. Oba sta se naselila na zemljo J. Petkovška iz Springfielda, Ill. Rojak J.

Petkovšek je izročil njima drevje sekati in zemljo čistiti. Jožef Kaučnik iz Waukegan, Ill. je sem prišel zadnji teden si hišo graditi. Sedaj se je nastanil pri mojem sosedu Frank Perovski. Naše novo mesto Willard je razmerjeno na lote sedaj. Neke Šved je uže začel graditi prodajalno, ker ima uže delj časa prodajalno v eni stari bajti; tu ni Švedov, samo gori omenjeni je. Tu nas je okoli 50 družin vseh skup, in samo 12 družin Nemcev in Amerikancev; zatoraj tu bi gotovo moral biti slovenski štorman. Ako bi bil kateri rojakov naših, da zna in razume ta biznes in da ima par tisočakov v žepu, le naj pride sem si ogledat našo kontro. In tudi hotel slovenski bi tu dobro izhajal, ker ako bi imeli naši rojaki kje stanovati, bi sem prihajali pogostokrat na počitnice. Iz Fairchilda so se pripeljali s posebnim vlakom v soboto popoldan na Willard N. C. Foster in več bogatašev. In G. L. Foster in par milijonarjev iz Chicage, Ill., pripeljali so se s farmarskim vozom iz Willard na svojo farmo. Kaj so prišli ogledovat, mi ni znano. Pozdrav rojakinjam in rojakom. Z Bogom!

Ignac Česnik.

Windom, Mo., 19. jun. — Prosim slavno Slov. Am. Tisk. Družbo, da mi blagovolite poslati Vaš cenj. list, ker se do sedaj nisem čital nobenega slov. lista v Ameriki. V pregibu pošiljam naročnico.

Tukaj namreč ni Slovencev in mi je dolg čas, za to bi želel, da me obiskuje Vaš veleugledni list, ki mi bode v to tujino donasal poročila od ljubljenskih bratov iz vseh krajev.

Najskrenejši pozdrav rojakom širom ljudovlade, a Vašemu listu in družbi pa mnogo uspeha. F. Beletz.

Stoletnica bitke pri Aspernu. Na levem bregu Donave, izhodno od Dunaja, stoji vas Aspern; tam stoji

spomenik s počivajočim levom, ki spominja na bitko med Napoleonom I. in Avstrijci pod vodstvom nadvojvode Karola dne 21. in 22. maja 1809. Boj je končal tako, da je bil Napoleon prvikrat porazen. Avstrijci so izgubili v tej pomembni bitki 23,000 vojakov, Francozi pa, vteveši ujetnike, 44,000. Avstrijski vojniki, med njimi tudi kranjski pešpolk št. 17, so se v bitki pri Aspernu po besedah slavnega nadvojvode Karola, "premagalca nepremagane", izkazali za prve vojake na svetu.

Stoletnica te slavne bitke se je obhajala po vsej Avstriji. Iz Dunaja z dne 21. maja poročajo: Stoletnico bitke pri Aspernu so danes tu slovesno praznovali. Ob pol deseti uri je cesar došel v vas Aspern pred zgodovinsko cerkev, kjer so bili že zbrani vsi nadvojvodi, mestni zastop dunajski z dr. Luegerjem, vsi korni poveljniki. Škof Marschal je imel slovesno službo božjo. Prepeval je pevski zbor "Schubertbund". Na to je cesar šel k spomeniku leva pri Aspernu, kamor je položil venec. Dr. Lueger je imel tu na cesarja nagovor, v katerem se je spominjal ravnokar prestane vojne nevarnosti ter proslavljal zvezo med Avstrijo in Nemčijo. Nato so prepevali zbori šolskih otrok. Cesar se je na to podal na slavnostni prostor, kjer je ob velikem vojaškem sijaju položil temeljni kamen novemu spomeniku pri Aspernu. Navzoče so bile deputacije vseh polkov, ki so se borili pri Aspernu, tudi deputacija 17. pešpolka. Prestolonaslednik Franc Ferdinand je tu vladarja nagovoril, spominjal se zmage nadvojvode Karla, ki je bila, začetek nove dobe. Pri polaganju temeljnega kamna so vse vojaške godbe spremljale pevske zборе, ki so peli slavnostno himno, fanfaristi so trobili, zvonovi zvonili in topovi grmeli. To je napravilo velikanski vtisek. Med velikanskimi ovacijami množice se je cesar odpeljal nazaj na Dunaj.

Stoletnica bitke pri Aspernu. Na levem bregu Donave, izhodno od Dunaja, stoji vas Aspern; tam stoji

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
 ~~~~~  
 ~~~~~  
 sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun **4 1/2 %**
 ter je obrestuje po čistih
Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostih papirjev po dnevnem kurzu.
 Delniška glavnica K 3,000,000. Rezervni sklad K 300,000.
 PODRUŽNICE, SPLJET, CELOVEC IN TRST.

Štev. 1005. Jamčeno po tvrdki W. F. Severa Co. v smislu kongresnega sklepa o hrani in zdravilih z dne 30. rožnika 1906.

Splošna tonika.

Po kaki dolgotrajni boleznj pač ne najdete nobenega zdravila, ki bi tako popolnoma ustrezalo raznovrstnim potrebam okrovančevim, kakor ustreza

Severov življenski balzam

Njegovi vplivi na kri so boljši, nego kateregakoli drugzega zdravila. Ta lek ustvarja nova rdeča telesa, dela slast do jedi, povzroča splošno zdravje, ne moti prebave in olajšava zabasanosť. To je varna, zanesljiva, krepljena tonika. Cena 75 centov.

PRAVI, DA JE TO NAJBOLJŠE ZDRAVILO.

"Popolnoma pripravljen sem spričati, da je Severov Življenski Balzam najboljšje zdravilo za želodčni katar in zabasanosť, ker se je izkazal zelo izdaten v obeh slučajih. Rabil sem poprej mnogo drugih zdravil, ampak nobeno ni pomagalo, dokler sem rabil Vašega Življenskega balzama. Iskreno ga lahko priporočam vsem, poseboo tistim, ki trdo delajo."

STEVE KIONKA, Box 235, Lafayette, Colo.

Preutrujeni zdelani nevrastenik potrebuje nečesa, kar mu ublaži živčevje in uredi, nečesa, kar ga okrepi in očvrsti.

Severov Nervoton je zdravilo, ki mu koristi kolikor sploh mogoče. Za utrujene možgane, slabe in zdelane živce, nervozne glavoboli, duševno potrtost, nespečnost, histerijo, živčne bolezni, živčno onemoglost i. t. d., ga nima para. Cena \$1.00.

Hitro olajšbo za vse bolečine, ki zahtevajo vnanjega lečenja, kakor revmatizem, nevralgija, griza, bol v kolku, vnetje prsnice, bolezni v boku ali hrbtu, hrbtana hromota, okorelost na vratu in sklepih, izvinjenje, otekline in telesne bolečine, ti doseže

Severovo olje sv. Gotharda rabljeno po navodu na steklenici. To je najboljšje vsestransko mazilo za domačo rabo. Vsaka modra mati naj bi imela steklenico tega olja v svojem gospodinjstvu. Cena 50c.

Na prodaj pri vseh lekarnikih. Ne sprejeti nadomesti!. Zdravniški svet zastoni.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

— V Ameriko z ljubljanskega Južnega kolodvora se je odpeljalo dne 2. junija 70 Hrvatov.

— Škof Stariha v Ljubljani. Ljubljanski "Slovenec" z dne 7. jun. poroča: Škof J. Stariha je došel v Ljubljano ter se je nastanil v hotelu "Elefant".

— Škof Trobec v Novem mestu. "Slovenec" z dne 4. t. m. piše: Dne 29. maja se je pripeljal škof Jakob Trobec v Novo mesto v spremstvu svojega nečaka, župnika v Ameriki. Njegov (škofov) sedež v St. Cloudu, države Minnesota, že pred devetimi leti je obiskal Novo mesto in tukaj obhajal obletnico svojega posvečenja za škofa. Dasiravno je že 71 let star, je še popolnoma čil in čvrst. Na kolodvoru je visokega gosta sprejel gospod prošt dr. Elbert, doma pa preč. klogijski kapitelj in so ga med slovesnim zvonjenjem v obeh cerkvah spremili v cerkev. V nedeljo je imel slovesno pontifikalno mašo ter je nekaterim otrokom delil zakrament sv. birme. Vsak birmanec je dobil lepo svetinjico, od svetega očeta blagoslovljeno, v spomin. V ponedeljek popoldne si je ogledal prekrasno gotično cerkev v Prečini. Obiskal je tudi frančiškanski samostan in bolnišnično usmiljenih bratov. V terek je maševal v kapelici ženske bolnišnice cesarice Elizabete. Po sveti maši si je ogledal žensko bolnišnico in je imel za vsako bolnico tolažilno in prijazno besedo. O bolnišnici se je izrekel, da ne zaostaja za kako ameriško bolnišnico in da je jako moderno opremljena. Z dopolnjenim vlakom se je pripeljal sloveči govornik p. Viktor Kolb iz Jezusove družbe z Dunaja na obisk h gospodu prostu. Popoldne so se odpeljali v Pleterje in si ogledali tamošnji prekrasni samostan. V sredo se je mil. gospod škof v spremstvu p. Kolba odpeljal v Ljubljano in v četrtek zjutraj s svojimi sorodniki na Brezje in Bled. Pohvalil je posebno cerkveno petje; sploh je jako dobre utise seboj vzel od dolenske metropole in njene okolice. Pred svojim odhodom se bo še enkrat vrnil v Novo mesto. Škof Trobec je rojen v Polhovem gradu in se je z rajnim misijonarjem Pircem, kot bogoslovec prvega leta pred 45 leti podal v Ameriko. V St. Cloudu, njegovi prestolici, so se po mestu letos 1. maja vozili še na saneh. Ondi je skoro sedem mesecev zima, v treh mesecih sejejo in žanjejo. Glede solnčnega vzhoda smo jim tukaj sedem ur in nekaj minut naprej, tako, da kadar imamo pri nas poldan, imajo tam šele ob peti uri zjutraj prvo sveto mašo.

— "Oh, zdaj gremo!"... Tako bi morali peti (piše ljubljanski "Slovenec" z dne 4. t. m.) naši nadvse priljubljeni Belgijci, ki so te dni odšli na vaje, s katerih jih baje več nazaj ne bo. Njihova nova garnizija je Pulj, odkoder pride 87. celjski pešpolk v Ljubljano, kar bo vsakdo z veseljem pozdravil. Šli so in nazaj jih baje več ne bo! Če je to res — srečno pot!

— Železnica Brežice-Novo mesto. Železniški odbor je 23. maja imel svojo sejo v Brežicah; kaže se, da se vprašanje glede železniške zveze vendar nekoliko bolje giblje. Posebno vojno ministrstvo se zelo zanima za progno Brežice-Novo mesto.

— Belokranjska železnica. Pod naslovom "Čudna pota nove železnice" piše ljubljanski "Slovenec" z dne 2. t. m.: Iz Karlovca smo dobili poročilo, da se je na hrvaški strani te dni vršil že politični in tehnični obhod za novo železnico v Dalmaciji. Takoj po žetvi v zgodnji jeseni se začne na Hrvaškem že graditi. Tačas pa na Kranjskem še vedno inženirji muhe lovijo, trase iščejo in merijo na vseh krajih brez cilja in namena. Avstrijsko železniško ministrstvo je ves čas Derschattovega ministrovanja to vprašanje kakor namenoma mešalo, tako da je tehnično osnove brez koristi izvrševalo dela brez vse potrebe, zdaj pa, ko bi se moralo že davno začeti z gradbo, pa šele čakajo, da se jim pove, kod pojde železnica, da bodo vedeli, kod naj zopet začno meriti. Na ta način ne bo nikoli železnice. Skrajni čas je, da se železniško ministrstvo odloči, in potem se naj dela z vso energijo. Na hrvaški strani bo tekla železnica, ko se bodo na Kranjskem še vedno za traso prepirali. Zdjaj je stvar že toliko zamujena, da če pride takoj odločitev zaradi trase, še letos ne more biti političnega obhoda.

— Osuševanje ljubljanskega barja. Komisija za osuševanje ljubljanskega barja je v seji dne 5. junija oddala dela, proračunana na 3,180,000 K, trdki "Planinska stavbena družba" (R. Czechowiczka in sin, Dunaj) za 3,027,040 K 43 h. Z deli se v kratkem prične, in sicer se poglubi najprej Gruberjev kanal.

— Most v Tacnu čez Savo. Zgradba mostu v Tacnu pod Smarno goro se bliža uresničenju. Novi most se zgradi na istem mestu kakor je bil stari, le nekaj višji bo, da bo dobro zavarovan

proti povodnjim; zato bota pa cesti na obeh straneh do 1 m vzdignjeni. Most bo železen in oprt na betonska podzidka; vodotoč Save bo prost. Dovošen mora biti do konca leta 1910.

— Puntigamska pivovarna kupuje Aurovo, vrhniško in mengiško pivovarno; iz Koslerjeve pivovarne pa namerava napraviti akcijsko podjetje.

— Birmovanje v stolnici. O binokstnih praznikih je bilo v ljubljanski stolnici birmanih 1900 birmancev in sicer 931 dečkov in 969 deklic.

— Mladiški Marijanski shod na Brezjah. Krasno je uspel na binokstne praznike shod mlad. Marijinih družb na Brezjah. Dasi ni bil namenjen toliko kot manifestacija, vendar se je razvil sam ob sebi v veličastno manifestacijo verske misli, obenem pa bil tudi praktično največjega pomena. Na shodu se je sešlo nad 2,000 fantov in 60 duhovnikov-voditeljev iz cele domovine.

— "Slov. kršč. soc. zveza" šteje sedaj sledeče število društev: na Kranjskem 216, na Štajerskem 115, na Koroškem 35, na Goriškem 51, v Trstu in Istri 9, skupaj torej 526.

— Vojaški dopusti za časa žetve. Poveljstvo tretjega voja je določilo za letos pri pešpolkih, gorskih in trdnjavih topničarjih in trenu tritedenski dopust za časa žetve. O tem času se ne vrše nikake orožne vaje niti kako vežbanje. Pri konjenici, poljskih topničarjih in tehničnih oddelkih pa se vežbanje nadaljuje in le če razmere dopuščajo, odpuste nekaterne na tritedenski dopust. Letošnje vojaške vaje se zaključijo 11. septembra.

— "Matica Slovenska" priredi letošnji jesen v Ljubljani predavanje o francoski dobi in svečano akademijo v spomin stoletnice Lj. Gaja, velikega ilirskega buditelja in duševnega očeta banu Jelačiču in biskupu Strossmayerju. Ljudevit Gaj je Slovence in Hrvatce združil v pisavi. Kranjski deželni šolski svet je dovolil, da srednje šole prirede šolska slavlja v čast Gajevemu spominu.

— Umrl je v Idriji binokstni ponedeljek vpkopjeni janski višji načelnik Franc Bezeljak.

— Nagla smrt je zadela Antona Logarja iz Rakeka v neki gostilni v Uncu. Ravno je prodal svoje posestvo in začeli so pisati pogodbo. Ko je nekaj jedel, mu nenkrat pada vse iz rok, in bil je takoj mrtev. Zadela ga je kap.

— Umrl je v Podgori pri Št. Vidu nad Ljubljano vrli mladenič Ivan Zalokar.

— V Dravljah je umrl 32 let stari posestnik Franc Arhar.

— Obisk postojnske jame. Iz Postojne se piše: Obisk postojnske jame na binokstni ponedeljek je bil tolik, da se lahko imenuje naravnost naval. Bilo je v Postojni nič manj nego 10,000 tujcev.

— Novomeško porotno sodišče je obsodilo Al. Koretiča, ki je v noči od 28. na 29. marca v Kočevju v silobranu, ko so ga napadli 3 Nemci, z nožem zabol Karola Plautza, da je vsled poškodb umrl, na dve in pol leta težke ječe poostrene z enim postom vsake 3 mesece.

— Radi detomora je bila pred novomeškimi porotniki obsojena 25 let stara dekla Ivana Novak, pristojna v Trebnju, na šest tednov težke ječe, poostrene s postom vsakih 14 dni. V preiskovalnem zaporu je bila dva meseca.

— Hafnerjeva afera končana. — Uradni list priobčuje ta-le razglas: C. kr. višje deželno sodišče v Gradcu kot disciplinarno sodišče izreka, da se odstavlja g. Matej Hafner od službe notarja v Kostanjevici.

— Poskušeni umor v Kandiji. Lekarinski hlapec Starc je imel razmerje z omoženo Mihelčič. Ko mu je povedala, da bo treba botrov iskati, je izjavil, da ga to nič ne skrbi in da noče o nji nič več slišati. Vendar je še lažil za njo. Ker pa ga zdaj ona ni več marala, je 31. maja, ko je prej povpel z njenim možem v kavarni, prišel k Mihelčički na dom, ustrelil dvakrat na spečo ter na to šel mirno domov. Mihelčič je bila obakrat zadeta, dočim je ostala deklica, ki je spala zraven nje, nepoškodovana.

— Uboj. Na zatožni klopi v Novem mestu sta začetkom t. m. sedela Alojzij Opalek, star 16 let, kmetski sin iz Zabukovja pri Raki, okraj krški, in France Duh, star 22 let, kmetski sin iz Brezja pri Raki. Obtožena sta uboja, in sicer ker sta na večer velikonočnega ponedeljka v sporazumu napadla Franceta Duh, po domače Reberščaka, stara 53 let, oženjenega kajzarja, obče pripoznanega kot nasilnega, že večkrat kaznovanega človeka, in mu s tremi udarci prizadala težko telesno poškodbo, vsled katere je takoj nastopila smrt. Obsojena sta bila obdava, in sicer Alojzij Opalek na tri leta težke ječe, poostrene na vsake tri mesece z enim postom, Fr. Duh pa na štiri leta

enako poostrene ječe. Obsojena sta tudi plačati vse pravne stroške. Kazen sta nastopila takoj.

— Izpred novomeškega porotnega sodišča. Na zatožni klopi sedita Fr. Klemenčič, star 22 let, kmetski sin iz Kraške vasi pri Čatežu ob Savi, že kaznovan, in Janez Pavlovič, star 17 let, kmetski sin iz Virja občina sv. Križ pri Kostanjevici. Obtožena sta radi uboja. Dobro in močno dolensko vino in ker se toči po vinočih po nizki ceni, je dalo povod prepiru pri vinogradniku Jože Klemenčiču, da so se 2. maja t. l. sprli radi enih "orgele". Anton Vašič, 45 let star, oče šesterih otrok, je bil obdolžen, da je zmaknil "orgele" Janezu Pavloviču, na katere so preje pisali in menda plesali, da je bil krajši čas. Tega prepira se je udeležil tudi Franc Klemenčič. Psovali so se z raznimi psovkami, kar je bilo povod sovraštvu med omenjenimi. Okolu 6. ure so zapustili vinoč in se podali proti domu. Šli so skupaj obsojena in Anton Vašič. Ko dospedo do Kraške vasi, potegneta izza ograje obtožena vsak po en kol ter udari Klemenčič Vašiča po glavi in Pavlovič enkrat po zadnji strani, nakar je Vašič obležal omamljen. V istem položaju ga dobi njegov 12letni sinček. Drugi dan je Vašič umrl. Klemenčič je bil obsojen na tri in pol leta težke ječe, na vsaka dva meseca z enim postom, vsako leto 2. maja s temnico. Pavlovič pa na eno leto in pol težke ječe. Ženi ubitega morata plačati 2000 K.

ŠTAJERSKO.

— Popolni poraz "Štajerčijancev" pri zadnjih volitvah. Sramotni poraz, ki so ga doživeli "Štajerčevi" nemškurtariji pri zadnjih deželnozborskih volitvah, je za spodnještajersko nemškurtarstvo uničeval. Ornjig je dobil samo borih 300 glasov in sokandidat Vinsenjak pa ni spravlil skupaj niti toliko glasov, kakor ima njegova občina volivcev.

— "Schulverein" na Spodnjem Štajerskem. "Schulverein" se je z vso nemško zagristenostjo vrgel na zavodi Štajersko ter se s svojimi zapodi kakor požrešna pijavka zajeda v lepo slovensko zemljo. Pri tem mu gre z vso ljubeznijo na roke avstrijska "nepripranska" vlada, ki šolo za šolo prevzema v javno upravo.

— Nemški "Drang" proti jugu. Burši v Celju. Poleg nemške slavnosti v Celovcu, so Nemci na Slovenskem v binokstnih praznikih priredili v znamenju svojega "Dranga" proti jugu tudi burševsko slavnost v Celju. Binokstne praznike so strašili po Celju nemški burši z raznobarnimi čepcami. Ogrdili so se ljudem takoj s svojimi "šmisi". Eden hodi celo brez nosa po svetu. V cervki ni bil menda "odpovedal" celo svojo službo božjo, ker je vedel, da ob taki priliki sploh niče ne pride v njegovo cerkev. Pač pa so ti "kulturonosi" nadlegovali na binokstno nedeljo in binokstni ponedeljek ljudi, ki so šli mirnim potom k jutranji službi božji. Od peče do sedme ure zjutraj so namreč ti pijani dijaki posedavali in poležavali v sredini ulice, pili in trli ter vriščali naokoli. Še celo vozili so se na velikem vozu z lestvicami, kakršnen se rabi za seno, po mestu ob času, ko so ljudje prihajali k službi božji! Kaj takega se imenuje "nemška kultura"!

— Velika narodna slavnost se bo vršila dne 9. avgusta v Sv. Bolfanku pri Bišu v Slovenskih gorah v čast in proslavo prezasluznega slovenskega domoljuba in pisatelja Josipa Muršeca.

— Narodni muzej za Spodnji Štajer. Z velikanskimi težavami se bori Zgodovinsko društvo že šest let, da ustvari štajerskim Slovincem zbirko, v kateri bi odsevala preteklost in sedanost naroda in zemlje, ki je naša domovina. Sedaj je dobilo primeren prostor v mariborskem Narodnem domu.

— V Št. Ilju pri Turjaku na Štajerskem. Dne 25. maja po 5. uri popoldne je padala tukaj kot oreh debela toča, ki je v desetih minutah vse njive in travnike pobelila. Potoki so tako narastli, da so raztrgali in razrušili moste in jezove in odnesli celo več mlinov. Škoda je velikanska.

— Ustrelil se je domobranec Kumič, doma iz Spodnjih Hoč. Krogla mu je šla pod srceknjico. Prepeljali so ga v bolnišnico.

— Umrla je v Št. Juriju ob južni železnici gospa Josipina Dobovšek, vdova Brežnik.

— Velika goba. V Arnovžu je prinesel kmet v neko gostilno naprodaj gobo, ki je tehtala 1280 gramov.

KOROŠKO.

— Beljaška mestna občina namerava zgraditi veliko elektrarno ob Zili, ki bo oskrbovala Beljak in okolico z elektriko. Vodopravna komisija je bila 17. junija.

— Koroška narodna pesem odlikovana. Na tekmi nemških pevskih društev v Frankobrodu je zmagal kolinsko moško pevsko društvo, ki je pelo nekaj Košatovih narodnih koroških

pesmi. Pevsko društvo iz Essena, ki je pelo koroško "Verlassen", je dobilo izmed dvanajstih, peto darilo. Znano je, da so Košatove narodne pesmi večinoma slovenske narodne pesmi in tudi "Verlassen" je napev koroške slovenske narodne pesmi.

— Skupščina S. K. S. Z. v Št. Jakobu v Rožu dne 31. maja 1909. Ljubljanski "Slovenec" piše: V dobi, ko je vsemuštyo razvilo po nemških bojnih društvih vse svoje sile, da prodre do Adrije, poletelo se "Slovenske krščansko-socialne zveze" na Koroško, v lepi, zeleni Št. Jakob v Rožu, po katerem tako hrepene nasprotniki, dobro vedo, da bi bil to ključ za njihove namene po Kranjski in doli po Primorskem. Kar posebno povzdiguje pomen skupščine v Št. Jakobu, je resna volja, ki se je pokazala na zboru naših zvez za narodno obrambno delo in za njega poglavitve v najširše ljudske kroge. Nad 350 naših izobraževalnih društev je dne 31. maja t. l. dobilo sveto nalogo, hitei na pomoč obmejnemu našim bratom! Z navdušenjem so nas pričakovali koroški bratje in sijajno so dokazali, da je Rož še slovenski in da hoče ostati naš. Razobesili so slovenske trobojnice, pred hiše pa postavili večje domače lip v slovenski pozdrav. Na zborovanju je govoril med drugimi tudi dr. Brejc, voditelj koroških Slovencev, ki je rekel: "Slovensko vprašanje mora postati identično s koroškim vprašanjem."

PRIMORSKO.

— Nemški protekcionizem na Primorskem. Praška "Union" registrira po slovenskih in hrvaških listih, da so zadnji čas na Primorskem kar na debelo zavladali razni nemški miljeniči tržaškega namestnika Hohenlohe, takozvanega "rdečega princa", oziroma njegovih aristokratskih prijateljev. Na strokovno usposobljenost niče ne glede, še manj pa na jezikovno. Ako hočejo ti mladi gospodje v visokih službah občeovati z ljudstvom, jim morajo priti na pomoč tolmači; o neposrednem, popolnem sporazumevanju, ki bi odgovarjalo namenu, ki ga občeovanje vendar ima, ni govora. Dočim naraščajo kupi neresenih aktov, pa gospodje aristokrati tem, pridnejše vežbajo svoja nežna trupla z raznimi športi in se brezskrbno veselje življenja. Za napredovanje v službi jim ni treba skrbeti; izrednim potom preskakujejo celo vrsto klinov na lestvi časti in položkov. Le malo boljše, kakor v dohitnici službi, je v sodni stroki. Tudi tu se uvaža čedalje več nemškega živ-

lja, kakor da bi ne bilo že z dajanjem prednosti Italijanom dovolj in preveč. Slovence in hrvaške proslince pa v vsakem oziru zapostavljajo. "Union" obljublja krepko akcijo v državnem zboru, da se te neznosne razmere odpravijo. Zlasti bo se govorilo v parlamentu tudi o poštnih razmerah na južnem Štajerskem, kjer je pošta postala prava domena vsenemških besnežev.

— Čipkarska šola se otvori v kratkem v Sovodnjah pri Gorici.

— Črešnji je bilo v soboto 5. junija na izvoznem trgu v Gorici 2300 kvintalov, kvintal po 14 kron.

— Prvo avstrijsko "Dreadnought" bodo, kakor se poroča iz Pulja, začeli graditi že letos po septembru, kakor hitro spuste v morje "Admirala Spauna".

HRVATSKO.

— Prestolonaslednjak za Hrvaško. Prestolonaslednik Franc Ferdinand je ob priliki asperske slavnosti nekemu visokemu dostojanstveniku, ki je dolgo na Hrvaško služil, dejal: "Hrvaška uživa moje simpatije in vedno se veselim, kadar morem ondi bivati. Zvestoba te dežele za interese monarhije in dinastije je vedno vzorna. To zasluži popolno in neomejeno priznanje. Pooblašam Vas, da to moje odkritosrčno naziranje sporočite komurkoli hočete." — Mažarom se bo vsled te izjave prestolonaslednikove gotovo zopet nos močno pobesil.

— Svobodnozidarske lože v Bosni. "Novy Vek" javlja, da se snuje v Bosni in Hercegovini svobodnozidarska loža, ki jo ustanovi osrednja madjarska loža v Budimpešti. Torej tudi s framasonsko ložo hočejo Madjari osrečiti Bosance in Hercegovce!

— Ameriški milijarder Morgan je potoval začetkom t. m. za zabavo po Dalmaciji. Njegova sestra je med potjo zbolela in je sedaj v spljetskem sanatoriju.

Hitra olajšba za glavobol.

Gotovo ste čuli o mnogih praških zoper glavobol. Morda ste nekatere poskušali brez uspeha. Svetovali bi vam, poskusiti Severove Praške zoper glavobol. Ti vedno donajajo zadovoljiv učinek. Njihova izdatnost jim daje ime in ponosni smo na to. Če vas muči kakršnakoli glavobol, samo poskusite enega teh praškov. Cena 25 centov za škatljico, ki je v nji 12 praškov. Pri vseh lekarnikih. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Emil Bachman

580 South Centre Avenue, Chicago, Ill.

Slovenski tvorničar društvenih odznakov (badges), regalij, kap bander in zastav. Velika zaloga vseh potrebnih za društva.

Obrnite se name kadar potrebujete kaj za društvo. Pišite slovensko. Katalog na zahtevanje zastoj.

Vina na prodaj

Naznanjam rojakom, da prodajam naravna vina, pridelek vinograda "Hill Girt Vineyard"

Dobro vino ob 35c do 45c gal, staro vino po 50c gal., Riesling vino po 55c galom. Sladki mošt, 24 steklenic za \$3. Fino muškatal vino po 40c gal. Na zahtevanje pošljem uzorce. Vse naročila pošljite

Stephen Jakše,

BOX 77, Crockett, Contra Costa Co., California

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

PREŠERNOVE ULICE ŠT. 3

V Ljubljani, dne 30. aprila 1909.

V pojasnilo.

Naši ameriški rojaki pošiljajo denar v staro domovino največ po Frank Sakserju v Novem Yorku, nekateri pa to store sami ali naravnost po pošti.

Kdor pošilja denar (vloge) v Mestno hranilnico ljubljansko s posredovanjem Franka Sakserja, dobi v kakih 25 dneh uložno knjižico, ker se poslovanje med Frankom Sakserjem in Mestno hranilnico ljubljansko jako točno izvršuje. Kdor pa pošilja sam denar, zavleče se stvar večkrat za več mesecev, in sicer zato, ker stranka zajedno ne obvešča hranilnice, kaj naj se stori s poslanim zneskom, ali pa svoj naslov tako netočno naznani, da se ji ne more knjižica poslati.

Gospod Frank Sakser je naš zaupnik v Združenih državah že več let, je z nami v zvezi in zato je najbolje, da se ameriški rojaki naravnost do njega obračajo. On gotovo vsakomur točno, hitro in zanesljivo ustreže.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1909.

Mestna hranilnica ljubljanska.

John M. Sakser

AMERIKANSKI SLOVENEK
Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in najcenejši slovensko-katoliški list v Ameriki in glasilo K. S. K. Jednote.

Izdaja ga vsaki petek
SLOVENSKO-AM. TISKOVNA DRUŽBA.

Naročnina za Združene države le proti predplači \$1.00 na leto; za Evropo proti predplači \$2.00 na leto.

Dopisi in denarne pošiljave naj se pošiljajo na

AMERIKANSKI SLOVENEK
Joliet, Ill.

Tiskarne telefon Chicago in N. W. 509
Uredništva telefona Chi. 1541.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznajo poleg novega tudi stari naslov.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

AMERIKANSKI SLOVENEK
Established 1891.

The first, largest and lowest-priced Slovenian Catholic Newspaper in America. The Official Organ of the G. C. Slovenian Catholic Union.

Published Fridays by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

CERKVENI KOLEDAR.

- 27. jun. Nedelja. Hema vodova.
- 28. jun. Ponedeljek. Leon II. papež.
- 29. jun. Torok. Peter in Pavel.
- 30. jun. Sreda. Spomin Pavla, ap.
- 1. jul. Četrtek. Teobald puščavnik.
- 2. jul. Petek. Obskovanje M. D.
- 3. jul. Sobota. Helijodor, škof.

PREDSEDNIK TAFT O KATOLIŠKI CERKVI NA FILIPINIH.

V nagovoru pred več nego dvesto duhovniki, zbranimi pred zadnji teden v Washingtonu na konferenci katoliških misijonarjev, je predsednik Taft, govorec o svojih izkušnjah s katoliško cerkvijo v poslednjih letih, rekel med drugim:

"Ko sem šel na Filipine, nisem vedel toliko o premmogih stvarih, kakor vem sedaj. Vprašanja, ki so tamkaj stopila predme, so bila jako težava vsled okolnosti, ki jih ni mogel nihče preprečiti. Zamenjal sem vlado, v kateri je bila cerkev tako nerazvezno zamotana, če se smem tako izraziti, z vlado, kjer je človeka časih glava bolela ob določevanju meje med cerkvenim in vladnim delokrogom."

"Seveda so pri takih vprašanjih lahko nastajala navskrižja. Ne vem, če veste, ampak tudi duhovniki so časih različnih misli, in takih različnosti smo imeli tamkaj. Toda prišel sem v najlepšo dotiko z vrlim možem, ki ga je poslal Leon XIII., in to je bil nadškof Guidi, zelo zmožen in zelo izkušen diplomat, razsoden in strpen v vsakem oziru, in delala sva leto za letom, na videz brez vsacega napredka, toda zadnje sva oba nekoliko popustila in se zbližala."

"Na Filipinih dovršena izprememba je prav hudo zadela katoliško cerkev, ki je v otokih razvijala z ozirom na mir in red in dobro vlado tako odlično delovanje, da sem vedno skušal važnost istega povdarjati. Zamenjali cerkev, ki jo je podpirala vlada, čije duhovnike je plačevala vlada, čije poslopja, cerkve in župnišča je vzdrževala in popravljala vlada, s cerkvijo, čije podpora je odvisna od prispevkov nabranih izven otokov ali v cerkvenih običajih samih, je zamena, ki stavi cerkvi ogromno nalogo, in vendar se ta zamena vrši in se bo izvršila. To bo končno, tako mislim, okrepilo tamošnjo cerkev, kakor krepi svoboda in popolna ločitev cerkve in države tako rimsko kakor vsako drugo cerkev v tej deželi."

"Usojeno mi je bilo vsled moje izkušnje na Filipinih in moje odgovornosti za filipinsko vlado, seznaniti se s premmogimi katoliškimi duhovniki in višjimi dostojanstveniki. Ena mojih najzanimivejših izkušenj je bil moj obisk v Rimu, in omenjam ga z ozirom na Father Doylevo opazko glede izpremembe v čuvstvanju med veroizpovedanji."

"Ta vprašanja, ki sem vam je očitel, so se morala rešiti na kak način, toda kako, to je bilo treba dognati. Ali naj bi se pogajali s činitelji na otokih, ki niso imeli tozadevne oblasti in je tudi niso mogli imeti po tamošnjem položaju, ali naj bi šli k cerkvenemu glavarju, k osebi, ki je imela popolno oblast, da se dogovorimo z njo? Naravnost in odkritosrčno delati, to je ameriški način. Nasvetovana je bila težavna diplomatska pot, ki je bila politično in ustavno nasprotna našim običajem ter bi se utegnila krivo ume-

vati med verskimi sovražniki in svetohlinci.

"In tako smo se skupaj posvetovali — g. Roosevelt, g. Root, prvaki senata in člani vseh veroizpovedanj — in smo odločili (ah so odločili: 'smo' pravim, ker sem bil jaz ponižno sredstvo, da izvedem njihove odloke), da je najboljša pot naravnostna pot, in tako sem šel v Rim in sem imel čast, da me je sprejel Leon XIII., eden največjih papežev, ki so kdaj sedeli v onem prestolu, in mož tako visoke umnosti, tako razsežnih zmožnosti, da si bom vedno čestital, da sem imel priložnost, priti v njegovo navzočnost in govoriti z njim."

"Mislim sem, da papež z 92. leti svoje starosti, dasi cerkveni glavar, prepušča vse zadeve kardinalom, a hitro sem spoznal svojo zmožnost. Kajti bržko sem mu bil predstavljen, sem našel v njem zelo pozornega poslušalca, hitrega v kretanju, hitrega v umstvenem pojmovanju in živo zanimajočega se za stvar, katero sem imel čast predavati mu."

"Po nagovoru, ki je trajal kakih 30 minut, je on odgovorjal v francoščini okoli 15 do 20 minut ter pokazal, da mu ni ušla nobena navedena točka, da je popolnoma uvaževal zadevo in da ima mnogo povedati o tem, kako naj se to vprašanje reši. Do sklepčnega zaključka nismo prišli v Rimu, kakor smo upali, in v zadnjem razgovoru, ki sem ga imel z njim, je rekel, da je nekako razočaran, ker nismo mogli priti do zaključka, ki smo se ga ravno nadajali, da pa odpošlje svojega zastopnika na Filipine, kateri bo tamošnje vprašanje tako reši, da bo ameriška vlada kar najbolj mogoče zadovoljna."

"In ostal je mož-beseda. Pošlal je, kakor pravim, nadškofa Guidija, moža, ki je bilo veselje z njim obravnavati in po katerem so bila potem skoro vsa vprašanja rešena. Z veseljem dostavljam, da so bila vsa nerešena vprašanja pozneje poravnana z nadškofom Hartjem in da je bila poravnava zelo zadovoljiva za obe stranki, tako da dandanašnji ni na Filipinih otokih nobenega razporednega vprašanja več; "nobenih kajnih glav", kakor je ista nazival guvernir Wright, ki bi utegnile povzročiti nepriliko bodisi posvetni ali cerkveni vladi na onih otokih."

KDO JE KRIV REVŠČINE NA SVETU?

Da je na svetu veliko revščine, tega pač ni treba dokazovati, ker to vsakdo ve. Kdor ima oči odprte, lahko vidi, da je na eni strani veliko bogastva, na drugi strani veliko revščine; na eni strani se dviguje zlata gora kapitalizma, na drugi strani se odpira dolina solz. Vsi ljudje smo ustvarjeni od Boga in smo zato otroci božji; vsi ljudje smo si bratje in sestre v Kristusu — zakaj pa je vendar med nami ljudmi taka velikanska razlika? Kdo je kriv revščine na svetu? Vprašanje je važno. Odgovorimo natančno!

Prvič: kdo ni kriv revščine na svetu, drugič: kdo je kriv revščine na svetu.

Revščine na svetu ni kriv Bog. Bogokletni socialisti in brezbožni odpadniki vračajo vse zlo na tem svetu na Boga, češ Bog je vsega kriv, da nam na svetu ni tako dobro, kakor bi mi ljudje radi imeli. V teh mislih so socialisti naravnost smešni. Kar je na svetu dobrega, to z veseljem uživajo, a vprašajo se nič ne, odkod pride to dobro. Kadar pa zapazijo kaj slabega, takrat pa bogokletno govorijo in pišejo: takole Bog gospodari! V tem oziru so prav podobni hudomušnim vinorodnim Dolencem, ki se v dobrih letih letinah bahajo: Glejte, takega le smo pridelali! Če je pa slaba letina in slabo vino, pa hudomušno pravijo: Takega-le nam je Bog dal. Tako tudi socialisti zavijejo, a ne hudomušno in v šali, ampak samo iz zlobe. Ali je Bog kriv revščine na svetu? Bog je ustvaril zemljo, in ta zemlja je rodovitna. Zemlja rodi žita dovolj, da se celi svet lahko s kruhom preživi. Na zemlji žive živali, in živali je na zemlji toliko, da lahko dajejo živeča vsem ljudem. Na zemlji je toliko ovac, da lahko dajejo obleko vsakemu človeškemu bitju. Na zemlji raste trta, in trte je toliko, da bi od trtnega soka vsak trpin lahko dobil svoj kozarec in krepičilo in razvedrilo. To moč ima zemlja, ne sama od sebe, ampak Bog jo je tako ustvaril, da ima človeški rod od nje svoj užitek. Zato pa, če družina nima sredstev, da si pridobi drugo za svojo kurjavo, ni tega kriv Bog, ker Stvarnik lahko reče: Jaz sem v zemljsko naročje položil dosti premmoga za cel človeški rod. Če družina nima kruha, tega ni kriv Bog, ker Stvarnik lahko reče: Ustvaril sem zemljo rodovitno, da vas vse lahko preživlja. Če družina nima soli, tega ni kriv Bog, ker Stvarnik lahko reče: Soli je dosti v zemlji za vse človeštvo, jaz sem jo preskrbel. Bog je ustvaril gozdove, da bi iz njih vsi ljudje na zemlji lahko dobivali dosti lesa. Bog je ustvaril živali; od njih bi vsi ljudje lahko dobivali dovolj hrane in dovolj obleke. Ustvaril je nam sonce; njega toploto in gorkoto uživa danes slednje živo bitje — hvala Bogu, dosedaj še brez davka; ustvaril je sveži zrak, katerega vdihavamo, hvala Bogu — dosedaj še tudi brez davka. Zato, kar je Bog storil, je vse prav storil. — Socialisti bi imeli samo v tem slučaju prav, če bi Bog ustvaril človeški rod in ga postavil na — luno. Na luni ni živali, ni hrane, najbrže tudi vode ne in skoro gotovo tudi ne za nas primerne zraka. V tem slučaju bi se mi ljudje lahko pri-

toževali in rekli: Bog, ustvaril si nas, a postavil si nas v kraj, kjer ne moremo živeti. A danes tega ne moremo reči. Na zemlji živimo, vsak dan nas pozdravlja sonce, dež obrodí zemljo, zemlja je bogata dovolj za vse ljudi na svetu — in če nekateri ljudje na svetu težko živijo, če trpijo pomanjkanje in revščino, tega ni kriv Bog, ker Bog je zemljo — prav ustvaril.

Revščine na svetu tudi ni kriva katoliška cerkev. Smešni socialisti! Kdaj je še kak katoliški duhovnik delaven kruh snedel? Kdaj je še kak katoliški duhovnik, škof ali papež zaklical kapitalistom: Le zatirajte delavce! Trgajte jim plače! Ne dajte jim dela! Kdaj se je to zgodilo? Katoliško cerkev je ustanovil naš Gospod Izveličar, ki je bil reven od rojstva do smrti; katoliško cerkev so razširjali dvanajsteri apostoli, ki so bili revni ribiči; in revno ljudstvo se je najpreje oklenilo Kristusovih nauk: Ljubi Boga... Ljubi svojega bližnjega kot samega sebe! Kapitalistični rimski cesarji na zlatih tronih in z zlatimi kronami na glavi so s satanskim veseljem gledali, kako se je pretakala krščanska kri, revni ljudje pa so hodili v ponočnih urah z lučico v roki molit v katakombah Jagne božje. Ali je katoliška cerkev bila prijateljica kapitalističnih rimskih cesarjev? Ti so dobili svoje plačilo; na grobovih katakomb pa se dvigujejo danes veličastne cerkve, kjer krščanski svet časti — revne svetnike. — In danes? Kdo je bil večji prijatelj delavskega stanu kot pokojni Sveti oče Leon XIII.? On je dobil častno ime: Delavski papež. Kot poglavar svete katoliške cerkve je slovesno povzdignil v encikliki "Rerum Novarum" svoj glas zoper kapitalizem in prid zatiranemu delavskemu stanu. Njegova neprilicovana beseda ni našla odmeva pri kapitalistih; glas njegov v goro kapitalizma — je odletel; našel pa je odmeva v srcu katoliške duhovščine, ki je stopila v tesno dotiko z delavskim stanom in mu po svojih močeh pomagala in mu pomaga k samoobrambi. Srce katoliškega duhovnika in srce cele katoliške cerkve je tesno združeno s srcem delavskega stanu. In če bi odurni socializem ne postopal v mislih in dejanju (teoriji in praksi) tako nesramno zoper vero in cerkev, bi delavski stan v zvezi s treznimi socialističnimi idejami našel v katoliškem duhovništvu izdatno pomoč in uspešno sodelovanje. A neumnim socialistom je prva stvar: Vero proč! Dobro, spravite vero s sveta! Ali boste imeli zaradi tega kaj več kruha? Katoliška cerkev ima srce za blagor delavskega stanu. To priča vsa njena zgodovina. In zato katoliška cerkev ni vzrok — revščine na svetu.

Ne Bog, in ne katoliška cerkev! Kdo pa je — o tem prihodnjic!

Anton Sojar.

EVROPA SOKRIVA.

Evropske vevlasti so v resnici odgovorne za žalostne razmere na Turškem. Vsled njihove prizanesljivosti je bilo, da je Abdul Hamid vladal ono deželo in da je bila njegova vlada eno najhujših samosilstev v svetovni zgodovini. Turka bi se bilo moralno pogoniti iz Evrope že davno. In pogoniti bi bil, da ni imel prijateljev v evropskih prestolnicah.

Ravnatelj evropskih vevlasti je, ki je napravljalo vse neprilike in prepuščalo milijone kristjanov dolgoletnemu preganjanju. Turčija bi bila ugnelna postati istotako krščanska, kakor je katerakoli druga dežela vzhodne ali južne Evrope, ako bi bilo ostalo krščanstvo storilo svoje polno dolžnost. Vsi evropski narodi bi se morali sramovati tega dejstva.

Odkar je Turek prekorščil Bospir in se vgnezdil v Carigradu pred stolčji, so ga podpirali in hujskali krščanski vladarji. Bojazan na strani nekaterih narodov, da bi drugi pridobili več nego svoj pristojni delež plena, je preprečala, da bi se Turek izgnal in njegova država razkosala. Bojazan, da bi Rusija ali Avstrija, neposredni sosedini, zadobila preveč vpliva na vlado, je preprečala ustanovitve krščanske države, ki bi nadomeščala moslemsko državo, imajočo sultana za svojega glavarja.

Tako je bila vera prisiljena igrati drugo vlogino v onej politiki, in pač ni vevlasti v Evropi, ki bi imela čisto vest, da ni sokriva za potoke in reke krščanske krvi, ki se je prelivala. Sramofa stoletja je to. Rusijo so njene sosedje zaprle v Črnem morju iz strahu. Dovoljen ji ni bil njen naravni izhod v široko morje samo zato, ker so nekateri plašni državniki ali sebični politiki drugih dežel videli v bodočnosti veliko Rusijo v škodo njenim sosedam, in Avstrija je bila istotako ovirana.

Ko je šla Rusija v boj s Turkom zadnjikrat leta 1877. in je po zmagi pri Plevni hotela zasediti Carigrad, se je ostala Evropa vmešala in ji je zabranila prejeti sad svoje zmage. Evropske vevlasti so mogle dovoliti, da so se Rusi in Turki morili drug drugega po tisoče na bojišču, a pristupiti seveda niso mogle, da bi zmagalec žel kako korist v ozemlju ali drugič. Vsako tako vmešavanje je povzročilo, da je Turek še bolj zaničeval svoje evropske sosedje. Bil je nesramen in neznošen, ker je vedel, da je njegov obstanek zagotovljen vsled ljubosumne nevoščljivosti drugih dežel. Ko se je nevoščljivosti drugih dežel. Ko bi se hotela Evropa združiti, da napravi nam človečnosti, bi bilo manj prelivanja krvi in manj preganjanja kristjanov v oni deželi.

Največja dvorana na svetu.

Največja zborovalna dvorana v deželi — trikrat večja nego Madison Square Garden v New Yorku in štirikrat večja nego chicaska Coliseum — je nameravana za Chicago, kakor je te dni razglasil Harlow N. Higginbotham. Poslopje bo eliptično ali pakrožno po obliki in bo z neznamitimi izpremembami obnova zgodovinskega Flavijevega amfiteatra (polukrožnega gledališča) v Rimu. Zgrajeno bo na polnem bloku med 39. in 40. cesto ter med Michigan avenue in Wabash ave. Kos stavbišča je že kupljen in ostanek bo tudi kmalu. Poslopje bo znano kot "The Amphitheater" in bo imelo sedežev, izvemših areno, za 35,000 oseb. Z areno vred bo prostora za sedenje nad 45,000 oseb. Poslopje se bo lahko rabilo nele za zborovanja, marveč tudi za velike hrupne predstave in izložbe.

Amfiteater bo po sedanjih načrtih 600 čevljev dolg, 340 čevljev širok in 100 čevljev visok. Njegova dolgost bo dejansko ista kakor ona slavnega rimskega amfiteatra. Zgrajen bo iz jekla in cementa ter bo obsegal nad 200,000 štiriinajških čevljev. Pet stopnjevalnih vrst sedežev bo obkrožalo areno.

Velika sv. maša na morju.

Mgr. Patrick J. Hayes, kancelar newyorške nadškofije, je pred kratkim prejel prvo pismo od nadškofa Farley-a, odkar je ta odpotoval v Rim dne 20. maja, da se tam udeleži zlatega jubileja ameriškega duhovnega zavoda (American College).

Med drugimi rečmi je pismo poročalo o darovanju sv. maše na morju na binškojni praznik, ki so se je udeležili mnogi cerkveni dostojanstveniki. Poročilo se je deloma glasilo:

"Danes dopoldne, na binškojni praznik, smo imeli tako opravilo, kakor ga menda ni bilo videti nikdar poprej na širokem morju. Dr. Tracy je opravil veliko sv. mašo. Apostolski delegat, škofje iz mest Brooklyn, Savannah, Scranton, St. Joseph, pomožni škof iz Bostona in nadškof newyorški so bili navzoči v polni kano-niški opravi."

"Pevski zbor je bil sestavljen iz petinštiridesetih duhovnikov in monsignorov. Skupščina je štela več nego dvesto."

Cesar Franc Jožef

se je udeležil v četrtek 10. t. m. običajne procesije Sv. Rešnjega Telesa. Obdan po nadvojvodah in visokih cerkvenih dostojanstvenih je korakal v slovesnem obhodu po dunajskih ulicah razoglav ob solnični vročini od prestonega grada v katedralo sv. Štefana. Videti je bil v čvrstem zdravju. Množica ob črti obhoda so cesarja navdušeno pozdravljale.

Kitajke se nikdar ne fotografirajo.

Japonke se redkokdaj upijanjajo, kade pa vse rade.

Spomenik carju Aleksandru III. so odkrili pred kratkim v Petrogradu.

Mrs. Howard Gould je rabila za svoja oblačila na leto "samo" \$40,000.

V državi Kansas spet primanjkuje poljskih delavcev. Kdo pa naj tudi dela s suhim jezikom pod žgočim soncem!

Newyorški distriktni odvetnik Jerome se pritožuje čez priseljevanje nezazelenih oseb. V ponajveč pravdah, ki jih je osebnovo vodil, so bili samo nezazeleni sodržavljeni njegove lastne narodnosti, kojih kaznitev je zahteval.

Vseslovanski kongres v Peterburgu je ruska vlada prepovedala. Vsled tega so ga morali preložiti v Sofijo, kjer se bo vršil 1. 1910. Ruska vlada je res čuden stvar.

Norec usmrtil pet oseb. V vasi Arufas na Španskem je neki norec zaklal na cesti dva stara moža in tri žene. Le s težavo so prijeli in odvedli norca v norišnico.

Mleko namesto alkohola. Osobje nembkih državnih tiskaren (okoli 2400 oseb) je leta 1907 v svojih delavnica popilo 27,019 litrov mleka, leta 1908 pa že 49,080 litrov. Poleg mleka so pili še razne druge brezalkoholne pijače, n. pr. blizu 100,000 steklenic Selterjeve vode, pokalic i. t. d.

Ruska vlada ne more dobiti nikogar, ki bi jo obsojenem Lopuhinu hotel prevzeti mesto policijskega ravnateljstva, dasi znaša plača 50,000 fr., dispozicijski fond pa pol milijona, od katerega ni treba polagati računa.

Iz Madrida na Španskem poročajo, da bo v provinci izbruhnila velika vstaja kmetov. Nad 200 tisoč kmetov se je organiziralo v zvezo proti vevlastnikom in političnim avtokratom. Kmetje izjavljajo, da od svojih zahtev ne odstopijo, da so pripravljani na boj na nož, če tudi po vzgladu "črne roke".

Kako dolgo se drže vina. Neke newyorški klub je hotel dognati, kako vpliva na razna vina visoka starost. Deset gospodarjev je v to svrhu poslalo iz svojih kleti izredno stara vina, n. pr. sherry iz l. 1800, madeira iz l. 1830, šampanjec iz l. 1868 itd. Pri poskusnji je se pokazalo, da sta le sherry in madeira ohranila svojo moč in vonjavo, šampanjec in druga vina so bila zanič.

Poročilo za mesec maj 1909, K. S. K. Jednote.

Ime, številka in kraj društva.		
1.	Sv. Štefana, Chicago, Ill.	\$ 132.15
2.	Sv. Jožefa, Joliet, Ill.	293.90
3.	Vitezi sv. Jurija, Joliet, Ill.	122.25
4.	Sv. Cirila in Metoda, Tower, Minn.	91.35
5.	Sv. Družine, La Salle, Ill.	136.90
6.	Sv. Jožefa, Pueblo, Colo.	363.45
7.	Sv. Cirila in Metoda, Joliet, Ill.	106.35
8.	Sv. Roka, Clinton, Iowa	12.10
9.	Sv. Janeza Krstnika, Aurora, Ill.	35.55
10.	Sv. Jožefa, Forest City, Pa.	276.30
11.	Sv. Janeza Krstnika, Biwabik, Minn.	60.50
12.	Sv. Janeza Krstnika, Butte, Mont.	187.00
13.	Sv. Roka, Allegheny, Pa.	112.80
14.	Sv. Jožefa, Virginia, Minn.	447.10
15.	Marije Pomočnice, Jenny Lind, Ark.	38.25
16.	Sv. Janeza Krstnika, Ironwood, Mich.	50.15
17.	Sv. Jožefa, Federal, Pa.	120.20
18.	Sv. Barbare, Bridgeport, Ohio	41.55
19.	Sv. Barbare, Blocton, Ala.	23.60
20.	Sv. Vida, Cleveland, Ohio	287.90
21.	Sv. Franciška Sal, Joliet, Ill.	236.20
22.	Sv. Petra, Calumet, Mich.	401.40
23.	Jezus Dober Pastir, Enumclaw, Wash.	75.35
24.	Materi Božje, Pittsburg, Pa.	109.05
25.	Sv. Petra in Pavla, Kansas City, Kans.	63.90
26.	Sv. Jožefa, Riggs, Iowa	19.65
27.	Sv. Barbare, Hibbing, Minn.	123.65
28.	Sv. Jožefa, Pittsburg, Pa.	73.10
29.	Sv. Alojzija, Steelton, Pa.	79.20
30.	Sv. Jožefa, Anaconda, Mont.	69.85
31.	Vitezi sv. Florijana, So. Chicago, Ill.	194.90
32.	Sv. Cirila in Metoda, East Helena, Mont.	39.10
33.	Sv. Franciška Seraf., New York, N. Y.	41.30
34.	Sv. Alojzija, Chicago, Ill.	47.65
35.	Jezus Dober Pastir, Pittsburg, Pa.	36.25
36.	Marije Sedem Žalosti, Allegheny, Pa.	131.30
37.	Sv. Petra in Pavla, Iron Mountain, Mich.	31.60
38.	Sv. Alojzija, Indianapolis, Ind.	80.35
39.	Sv. Jožefa, Waukegan, Ill.	226.25
40.	Srce Jezusa, Chisholm, Minn.	94.70
41.	Sv. Jožefa, Crested Butte, Colo.	59.50
42.	Sv. Jožefa, Leadville, Colo.	.....
43.	Sv. Jožefa, Brooklyn, N. Y.	64.10
44.	Sv. Jožefa, Haser, Pa.	95.75
45.	Sv. Cirila in Metoda, Eveleth, Minn.	263.00
46.	Sv. Janeza Krstnika, Wenona, Ill.	58.75
47.	Vitezi sv. Mihaela, Youngstown, O.	49.40
48.	Sv. Petra in Pavla, Bradley, Ill.	14.40
49.	Sv. Lovrenca, Cleveland, Ohio	113.55
50.	Sv. Jurija, Etna, Pa.	35.70
51.	Sv. Janeza Evang., Milwaukee, Wis.	101.70
52.	Sv. Franciška, Cleveland, Ohio	29.15
53.	Sv. Nikolaja, Steelton, Pa.	38.25
54.	Sv. Barbare, Irwin, Pa.	102.30
55.	Sv. Jožefa, Great Falls, Mont.	20.50
56.	Srce Jezusa, St. Louis, Mo.	63.60
57.	Sv. Antona Pad., Goff, Pa.	49.50
58.	Sv. Antona Pad., Ely, Minn.	74.10
59.	Sv. Jurija, Toluca, Ill.	28.70
60.	Sv. Barbare, Springfield, Ill.	61.85
61.	Vitezi sv. Martina, La Salle, Ill.	57.10
62.	Marije Vnebovzete, Forest City, Pa.	130.80
63.	Marije Pomagaj, Chicago, Ill.	90.45
64.	Marije Pomagaj, Waukegan, Ill.	85.80
65.	Materi Božje, So. Chicago, Ill.	71.00
66.	Marije Sedem Žalosti, Pittsburg, Pa.	69.10
67.	Sv. Alojzija, Fleming, Kans.	101.65
68.	Marije Sedem Žalosti, Trimountain, Mich.	86.65
69.	Marije Cistega Spočetja, So. Lorain, Ohio	24.10
70.	Sv. Srca Marije, Rock Springs, Wyo.	20.75
71.	Sv. Antona Pad., Joliet, Ill.	70.95
72.	Sv. Alojzija, Mohawk, Mich.	43.60
73.	Sv. Petra in Pavla, Etna, Pa.	34.75
74.	Sv. Cirila in Metoda, So. Omaha, Nebr.	4.90
75.	Sv. Petra in Pavla, Rankin, Pa.	83.20
76.	Sv. Barbare, Pittsburg, Pa.	26.90
77.	Friderik Baraga, Chisholm, Minn.	78.20
78.	Marija, Zdravje Bolnikov, Cumberland, Wyo.	41.65
79.	Sv. Alojzija, Broughton, Pa.	78.85
80.	Sv. Barbare, Kaylor, Pa.	34.30
81.	Sv. Barbare, Mount Olive, Ill.	36.15
82.	Sv. Treh Kraljev, Rockdale, Ill.	45.25
83.	Sv. Jurija, Sunnyside, Utah	34.05
84.	Sv. Cirila in Metoda, So. Lorain, Ohio	28.75
85.	Novi Dom, Newark, N. J.	22.60
86.	Sv. Jožefa, Milwaukee, Wis.	44.80
87.	Marije Cistega Spočetja, Pueblo, Colo.	28.55
88.	Sv. Ane, New York, N. Y.	21.75
89.	Sv. Barbare, Moon Run, Pa.	13.00
90.	Sv. Genovefe, Joliet, Ill.	20.45
91.	Sv. Družine, Aliquippa	

NAZNANILO ČLANOM (ICAM) K. S. K. JEDNOTE.

V predzadnji številki Jednotinega urada gre prav hitro naprej in je upati, da bode stavba v par mesecih dogotovljena.

Toliko vsem članom (icam) naše slavne Jednote v naznanje in sporočilo. Z bratskim pozdravom

Glavni Odbor.

K. S. K. JEDNOTA

Organizovana v Joliet-u, Ill. dne 2. aprila 1894. Inkorporovana v državi Illinois 12. januarja 1898.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik:.....Anton Nemanich, cor. N. Chicago & Ohio Sts., Joliet, Ill.
I. podpredsednik:.....Marko Ostronich, 92 Villa St., Allegheny, Pa.
II. podpredsednik:.....Frank Bojce, R. R. No. 1, Box 148, Pueblo, Colo.
Glavni tajnik:.....Josip Zalar, 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik:.....Josip Rems, 319 E. 90th St., New York City.
Blagajnik:.....John Grahek, cor. Broadway & Granite Sts., Joliet, Ill.
Duhovni vodja:.....Rev. John Kranjec, 9536 Ewing Ave., South Chicago, Ill.
Pooblaščenec:.....Josip Dunda, 123 Comstock Street, Joliet, Ill.
Vrhovni zdravnik:.....Dr. Martin J. Ivec, 711 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

George Stonich, 813 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Josip Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Frank Opeka, Box 527, North Chicago, Ill.

PRAVNI IN PRIZIVNI ODBOR:

Blaž J. Chulik, cor. N. Chicago & Jackson Sts., Joliet, Ill.
John N. Gosar, 5312 Butler St., Pittsburg, Pa.
Leo Kukar, Box 246, Gilbert, Minn.

URADNO GLASILO JE AMERIKANSKI SLOVENEK.

NOVO DRUŠTVO SPREJETO.

Novoustanovljeno društvo Marije sv. Rožnega Venca št. 131, Aurora, Minn. sprejeto 17. junija 1909. Imena članov in članice: 14078 Josip Zgajnar, roj 1891, 14079 Peter Maurin, roj 1890, 14080 Peter Vrbot, roj 1887, 14081 Matej Vidmar, roj 1881, 14082 Janez Sidar, roj 1887, 14083 Mihael Sakotnik, roj 1886, 14084 Rev. Alojz Pirnat, roj 1885, 14085 Jernej Šteblaj, roj 1888, 14086 Franc Zajc, roj 1885, 14087 Franc Viršek, roj 1887, 14088 Anton Kastelec, roj 1888, 14089 Josip Jeršin, roj 1881, 14090 Jos. Zolnir, roj 1884, 14091 Josip Oberstar, roj 1881, 14092 Alojzij Kastelec, roj 1883, 14093 Anton Zajc, roj 1882, 14094 Geron Križec, roj 1875, 14095 Janez Zajc, roj 1876, 14096 Nikolaj Smolčić, roj 1877, 14097 Martin Režek, roj 1875, 14098 Jože Jakopin, roj 1870, 14099 Mihael Tuncič, roj 1871, 15000 Franciška Premek, roj 1868, 15001 Janez Ivnikar, roj 1865, 15002 Matija Dremel, roj 1866.

PRISTOPILI ČLANI.

K društvu sv. Cirila in Metoda 8, Joliet, Ill., 15003 Izidor Zaletel, roj 1891, spr. 20. junija 1909. Dr. št. 86 članov.
K društvu sv. Barbare 40, Hibbing, Minn., 15004 Anton Gorše, roj 1882, 15005 Alojz Mohar, roj 1882, 15006 Anton Mohar, roj 1878, 15007 Ignac Mohar, roj 1868, spr. 17. junija 1909. Dr. št. 106 članov.
K društvu sv. Franciška Seraf. 46, New York, N. Y., 15008 Franc Kobi, roj 1883, spr. 19. junija 1909. Dr. št. 42 članov.
K društvu Marije Sedem Žalosti 50, Allegheny, Pa., 15009 Matija Frankovic, roj 1886, 15010 Franc Rački, roj 1881, spr. 13. junija 1909, 15011 George Bentz, roj 1879, spr. 15. junija; 15012 Ivan Rački, roj 1877, spr. 13. junija 1909. Dr. št. 126 članov.
K društvu sv. Janeza Krstnika 60, Wenona, Ill., 15013 Anton Boldan, roj 1873, spr. 14. junija 1909. Dr. št. 56 članov.
K društvu sv. Lovrenca 36, Cleveland, O., 15014 Alojz Perhavec, roj 1890, 15015 Anton Verbič, roj 1886, 15016 Ignac Godec, roj 1882, 15017 Matija Kafar, roj 1878, spr. 17. junija 1909. Dr. št. 134 članov.
K društvu sv. Barbare 68, Irwin, Pa., 15018 Janez Žalec, roj 1880, 15019 Jožef Kurent, roj 1880, spr. 15. junija 1909. Dr. št. 109 članov.
K društvu sv. Alojzija 83, Fleming, Kans., 15020 Janez Mohar, roj 1880, 15021 Alojz Koblar, roj 1876, spr. 13. junija 1909. Dr. št. 98 članov.
K društvu Fred. Baraga 93, 15022 Franc Krajec, roj 1891, 15023 Alojz Turk, roj 1890, 15024 Franc Krainik, roj 1887, 15025 Frank Govže, roj 1882, 15026 Anton Superlin, roj 1880, 15027 Matija Knaus, roj 1876, 15028 Anton Rus, roj 1868, spr. 21. junija 1909. Dr. št. 83 članov.
K društvu sv. Barbare 107, Moon Run, Pa., 15029 Urban Olivani, roj 1877, 15030 Anton Vehar, roj 1882, spr. 15. junija 1909. Dr. št. 14 članov.

PRESTOPILI ČLANI.

Od društva sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, k društvu sv. Jožefa 57, Brooklyn, N. Y., 5277 Uš Mihael, 17. jun. 1909. I. dr. št. 306 članov. II. dr. št. 101 člana.
Od društva sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, k društvu sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio, 4861 Anton Adler, 1387 John Vidmar, 14. junija 1909. I. dr. št. 304 člana, II. dr. št. 130 članov.
Od društva sv. Petra 30, Calumet, Mich., k društvu sv. Jožefa 112, Ely, Minn., 12716 Franc Hrovat, 20. junija 1909. I. dr. št. 368 članov. II. dr. št. 78 članov.

SUSPENDOVANI ČLANI ZOPET SPREJETI.

K društvu sv. Jožefa 56, Leadville, Colo., 6786 Peter Šmuc, 16. jun. 1909. Dr. št. 134 članov.
K društvu sv. Jožefa 57, Brooklyn, N. Y., 12883 Matija Curi, 12. jun. 1909. Dr. št. 102 člana.
K društvu sv. Alojzija 95, Broughton, Pa., 13367 Martin Šlibar, 12. junija 1909. Dr. št. 62 članov.

SUSPENDOVANI ČLANI.

Od društva sv. Barbare 23, Bridgeport, O., 6259 Frank Rebol, 14. junija 1909. Dr. št. 45 članov.
Od društva sv. Vida 25, Cleveland, O., 4994 Frank Šivic, 10. junija 1909. Dr. št. 303 člana.
Od društva Vit. sv. Florjana 44, So. Chicago, Ill., 10107 Anton Corak, 17. junija 1909. Dr. št. 184 članov.
Od društva sv. Alojzija 52, Indianapolis, Ind., 7953 Namer Anton, 21. junija 1909. Dr. št. 97 članov.
Od društva sv. Jožefa 56, Leadville, Colo., 10907 Janez Hiti, 29. maja 1909. Dr. št. 133 članov.
Od društva sv. Barbare 68, Irwin, Pa., 10390 Franc Klun, 19. junija 1909. Dr. št. 107 članov.
Od društva sv. Antona Pad. 71, Crab Tree, Pa., 8480 Mihael Vozel, 17. junija 1909. Dr. št. 34 članov.
Od društva sv. Antona Pad. 72, Ely, Minn., 7924 Janez Malnar, 14. junija 1909. Dr. št. 75 članov.
Od društva Marije Pomagaj 79, Waukegan, Ill., 12396 Anton Krizaj, 12514 Matevž Kirn, 14. junija 1909. Dr. št. 86 članov.

ODSTOPILI ČLANI.

Od društva sv. Jožefa 12, Forest City, Pa., 11630 Josip Povhe, 12657 Ivan Povhe, 14. jun. 1909. Dr. št. 239 članov.

IZLOČENI ČLANI.

Od društva sv. Ant. Pad. 72, Ely, Minn., 7182 Ivan Raboj, 7414 Ivan Kardel, 14. jun. 1909. Dr. št. 75 članov.

PRISTOPILE ČLANICE.

K društvu Jožefa 2, Joliet, Ill., 4110 Franciška Štrifof, roj 1889, spr. 20. junija 1909. Dr. št. 115 članice.
K društvu sv. Roka 15, Allegheny, Pa., 4111 Marija Mržljak, roj 1878, spr. 20. jun. 1909. Dr. št. 42 članice.
K društvu Marije Vnebovzete-77, Forest City, Pa., 4112 Franca Rudolf, roj 1889, spr. 13. jun. 1909. Dr. št. 25 članice.
K društvu Marije Pomagaj 78, Chicago, Ill., 4113 Marija Meglič, roj 1878, spr. 20. junija 1909. Dr. št. 117 članice.
K društvu Marija Pomagaj 79, Waukegan, Ill., 4114 Ivana Coren, roj 1884, spr. 13. junija 1909. Dr. št. 21 članice.
K društvu sv. Srca Marije 86, Rock Springs, Wyo., 4115 Matilda Peršič, roj 1881, spr. 29. maja 1909. Dr. št. 26 članice.
K društvu Marija Pomagaj 121, Little Falls, N. Y., 4116 Ivana Ostrin, roj 1884, 4117 Ana Bast, roj 1890, 4118 Jospina Govek, roj 1890, 4119 Franciška Celarec, roj 1888, spr. 22. junija 1909. Dr. št. 35 članice.

PRESTOPILE ČLANICE.

Od društva sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, k društvu sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio, 1015 Alojzija Vidmar, 1848 Marija Adler, 14. junija 1909. I. dr. št. 97 članice; II. dr. 31 članice.

IZLOČENI ČLANICE.

Od društva sv. Antona Pad. 72, Ely, Minn., 2775 Marija Raboj, 3344 Marija Kardel, 14. jun. 1909. Dr. št. 12 članice.

ZNIŽALA ZAVAROVALNINO.

Pri dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 3431 Marija Pajk, znižala posmrtnino s \$1000 na \$500, 15. junija 1909.

JOSIP ZALAR, gl. tajnik K. S. K. Jednote.

Društvene vesti.

Wenona, Ill., 21. jun. — Naznanjam da je naše društvo sv. Janeza Krstnika št. 60 K. S. K. J. blagoslovilo našo slovensko zastavo na 10. junija. Vprvič se zahvaljujemo slovenskemu županu iz La Salle, ki je blagoslovil našo zastavo in potem je nam držal ganljiv nagovor v našem slovenskem jeziku. Vdrugič se zahvaljujemo Anton Mežnarču in njegovim soprogi, ki sta bila za botra, tudi iz La Salle. Vtretjič se zahvaljujemo vsem hrvaškimi društvom iz Rutland in Wenona, Ill., ki so nam pripomogla k naši slavnosti. Posebno se tudi zahvaljujemo gospodu Mihaelu Černiču, ki je nam držal ganljiv nagovor na parku. Torej se vsem skup prav vladno zahvaljujemo in smo jim pripravljene povrniti vsaki čas. Posebej se tudi prav lepo zahvaljujemo vsem slovenskim društvom iz Joliet in La Salle, ki so nam pripomogla v naš prosep. Torej bratje, le tako naprej: eden za vse, vsi za enega. Pozdravljam vse Slovence širom Amerike. John Hartel, tajnik.

Pittsburg, Pa., 21. jun. — V sled važnih vzrokov sem prisiljen opozoriti vse člane društva Matere Božje št. 33. K. S. K. J., da pridejo vsi — brez izjeme — k prihodnji društveni seji dne 6. julija. Pomislil naj vsaki član, da bode to velevažna seja, kajti pri isti bode prebran natančni polletni društveni račun. Jaz strogo zahtevam, da vsaki član zna, koliko smo imeli stroškov in koliko dohodkov v pretečenem polletju, kajti le ako se bode vsaki član zanimal za društveno stanje, potem nam bo z lahkotno roko povzdigniti društvo v cvetje napredka, ter bode moč lažje priskočiti na pomoč našim bolnim in podpre potrebni sobrotar. Uvaževati se mora tudi to, da bode imeli na dnevnem redu nekaj takega, kar mora vsakega dobro mislečega člana zanimati. Zatoraj si mora vsaki član v dolžnost šteti, da se udeleži zgoraj imenovane seje, kajti jaz že sedaj vsakemu ostro rečem, da po seji bode prepzno govoriti, ali mogoče se celo kregati: to ali ono ni prav; tako in tako bi se moralo storiti, kar se žalibo večkrat sliši. Po vojski je prepzno streljati, po smrti je prepzno kešanje moliti, pravi pregovor. Zatoraj upam in želim, da bode vsaki član našega društva uvaževal ta moj opomin.

V lepi naši velike udeležbe k prej-imenovani seji pozdravljam vse člane in članice našega društva ter jim ostane vedno zvesto udani

Anton Mišica, I. tajnik,
5129 Dresden Alley.

Nova sleparija. Gospica Mary Windsor v Beck Bay-u pri Bostonu je iznajditeljica novega zdravila. Kdor uživa vsaj tri tedne rdeči pesek, ki ga naplavlja reka Mississippi, se znebi vsake bolezni in se pomladi kakor roža v jutranji rosi. V Bostonu se prodajajo cele vreče rdečega peska. Kdor gre tej mazačici na lim, zasluži, da bi se nekaj časa postil ob — slami.

Korespondenca cesarja Viljema z bivšim sultanom Abdul Hamidom mora biti jako zanimiva, ker se Viljem tako boji, da bi ne prišla v javnost. Te dni je nemški poslanik v Carigradu po nalogo svoje vlade zahteval od Porte, da mu izroči zaupno korespondenco med Viljemom in Hamidom. Ta zahteva je mladoturške kroge in vlado jako iznenadila. Veliki vezir Hilmi paša je sklical posvetovanje vladnih članov in potem odgovoril poslaniku Bibersteinu, da se zahtevana korespondenca doslej ni našla, da pa se ne bo izročila javnosti tudi ako se najde.

V sanjah umoril mater. Začetkom t. m. je prišel na sodnijo v Kruševcu bogat kmečki sin Milan Subotič in naznanil, da je umoril svojo mater. To se je zgodilo tako-le: Ponoči se mu je sanjalo, da je njegovo mater napadla neka ostudna ženska; da bi materi pomagal, je zgrabil za sekiro, se vrgel na ono žensko in jo ubil. Ko se je zjutraj prebudil in se spomnil grdih sanj, podal se je v materino sobo, da bi povedal, kaj se mu je sanjalo. Tu pa se mu pokaže grozen prizor: mati je ležala mrtva, obilita s krvjo in zraven je ležala sekira. Sedaj je nesrečni mladenič opazil tudi na sebi krvave madeže in izprevidel, da je moral v sanjah sam umoriti mater. Preiskava je dognala, da je Subotič živel v najboljših odnosih s svojo materjo in zato je bil izpuščen na svobodo.

Raznoterosti.

Brzojavljenje na zvezdo Mars.

Iz Bostona poročajo: Profesor William H. Pickering, ki predava na harvardskem vseučilišču, naznanja, da bode v prihodnjem juliju človeštvo naše zemlje mogoče občeati s prebivalci planeta Marsa, ako je tam sploh kako živo bitje z razvitim umom. V juliju se namreč planet Mars približa zemlji za 5 milijonov milj tako, da bode od nas oddaljen le 35 milijonov milj. Brzojavljenje na Mars po načinu imenovanega profesorja bi veljalo 10 milijonov dolarjev, kajti treba nabaviti povsem nove instrumente in ogledala, s katerih pomočjo bode potem lahko prebivalcem na Marsu dati tako znamenje, da bodo nanj odgovorili, ako je sploh kako življenje na Marsu. Med tem, ko vsi zvezdoznanci na svetu sedaj skrajno skrbno opazujejo gibanje Marsa in ko so v zvezdarnah in Flagstaffu, Ariz., in v Peru pripravljena nova odkritja in imenovani najznamenitejši zvezdi, katera je po mnenju vseh učenjakov skoraj gotovo obljubena, izdeluje profesor Pickering aparat, s katerega pomočjo bode mogoče občeati z Marsom, kakor hitro se zemlji približa. V to svrhu izdeluje profesor aparat, ki obstoji iz raznih ogledal, ki bodo sestavljena tako, da bodo tvorila neke vrste reflektor, ki bode okrenjen proti Marsu. Ta reflektor bode tolik, da bode pokrival četr štiriinšestdeset milijev veliko zemljišče in iz njega bode solnčna svetloba lahko odsevala 40 milijonov milj daleč. Reflektor bode moral stati na veliki osi, katera mora stati paralelno z zemsko osjo. Za gibanje tega reflektorja bode skrbeli posebni motorji.

Spanje malih otrok.

Mnogo mater ne ve, koliko časa morajo otroci v prvih letih življenja spavati. Neki zdravniki piše o tem: Znano je, da zaspe novorojenčki po prvem kopanju, ako so dovoljno preskrbljeni in obvarovani zlasti pred prehlajenjem. To spanje se v prvih tednih prekine le tedaj, ako čuti novorojenček mraz, mokroto, lakoto, žejo ali kaj enakega. Tedaj se navadno joče. Se le v drugem četrtletju more dete delj časa bedeti. Ob leti in pozneje bedi otrok brez škode nekoliko ur, čeravno je večji del dneva še zmiraj namenjen spanju. Proti koncu drugega do četrtega leta mora otrok še vedno spati po noči 12 ur, po dnevi poldrugo do 2 uri. Pozneje naj spi otrok 9 do 11 ur. Se le ko nastopi pri otrocih spolna dozorelost, je svetovati, naj spijo manj.

Potenje.

Zelo neprijetna posledica sedanjih toplih dni je gotovo potenje. Posebno rejeni ljudje mnogo trpe radi tega in si iščejo pogostokrat pri zdravniku pomoči in zdravila, ki bi zabranilo potenje. Zdravniki sicer poznajo in rabijo zdravila proti potenju jetičnih ponoči, a proti potenju zdravih ljudi ne bodo nikoli nastopili. To je namreč le sredstvo, s katerim se brani telo proti previsoki toploti, ki mu postane lahko nevarna. Telesna toplota človekova znaša povprečno 37 stopinj — je tedaj višja kakor zračna toplota in zagledelj oddaja toploto zraku. Ako pa bi bil zrak znatno toplejši, bi telo ne oddajalo vročine, katera bi se nabrala v telesu in lahko umorila človeka (vročinska kap). To pa zabrani v veliki vročini potenje, katero odteguje telesu toploto in ga tudi povleče s tanko plastjo tekočine in sopen, ki le slabo prevaja toploto in tako nekoliko oslabi vpliv zračne toplote. Potenje se tedaj ne sme umetno zabraniti.

20 mornarjev utonilo.

Petrograd, 12. maja. — Podmorska torpedovka "Kambala" od ruskega brodovja se je pogreznila v viharju na Črnem morju med vežbanjem. Dvajset članov posadke, med njimi kapitan, prvi lajtnant in prvi strojnik, je utonilo. Torpedovka se je med ponočno vajo zaletela ob bojno ladjo "Rostislav" in takoj potopila. En lajtnant in trije mornarji so se rešili.

Človeške žrtve.

Petrograd, 15. jun. — Iz Perma, evropska Rusija, semkaj došlele brzojavke poročajo, da tamonjska policija sedaj preiskuje "razkol krvavega boga", ki baje daruje svojemu maliku človeške žrtve. V okraju, kjer prvica razkol, je več ljudi izginilo neznanokam. Policija je stvar zasledovala in odkrila grozno malikovstvo s človeškimi žrtvami.

Slovensko Zdravišče.

Pozor rojaki Slovenci in Hrvati! Gotovo pomoč v bolezni zadobite, ako se obrnete na SLOVENSKO ZDRAVIŠČE pod spodaj podpisanimi ravnateljem. On ima jako veliko prakso v zdravljenju vseh bolezni, bodisi notranje ali zunanje bolezni, pa naj bo ista akutna ali kronična. On je specialist za ženske in otroške bolezni in operacije. On hitro in zanesljivo ozdravi vsako bolezen moč in žena.

Zatoraj rojaki! Ako ste bolni ali slabi na kakoršnikoli bolezni ter Vam je treba zdravniške pomoči, ne odlašajte z zdravljenjem, temveč natanko opišite Vašo bolezen v svojem materinem jeziku in pri tem naznanite, koliko časa traja, kako je nastopila in vse podrobnosti ter se lahko z največjim zaupanjem obrnete na to res izkušeno zdravišče, kjer najdete gotovo pomoč in ozdravljenje, ako je to sploh mogoče. Nikarte trpeti! Če trpite Vi, Vaša hči, Vaša mati, Vaši otroci, Vaši bratje ali sinovi na kakršnikoli bolezni, pridite pri tej prici, že danes, in dal Vam bo svet čisto zastoj, in izvrstna zdravila. Pišite danes, ker se Vam ta prilika morda ne ponudi nikdar več.

Adresirajte pisma tako:

Dr. Martin J. Ivec,

900 N. Chicago Str.

Joliet, Ills.

JOHN N GOSAR CO.

5312 Butler St. Bell P. Fisk 1090 J. Pittsburg, Pa.

Se priporočam sl. društvom za naročila ZASTAV, znakov (Regalij), gumbov, šarp, slik, okvirov, knjig, kap, klobukov, itd. Pečati vsakovrstni, itd. Prva in edina slov. tvrdka v Amer.

KRASNI MOLITVENIKI PO ZEL O NIZKI CENI.

Božične in novo letne razlednice, 12. Fino barvane slike, 10c do \$1.00.

Compagnije Generale Transalantique

FRANCOSKA PROGA.

Kratka z Avstrijo, Ogrsko in Hrvatsko.

LA PROVENCE 30,000 H. P.
LA SAVOIE 22,000 H. P.
LA LORRAINE 22,000 H. P.
LA TOURAINE 15,000 H. P.
CHICAGO (New) 9500 H. P.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

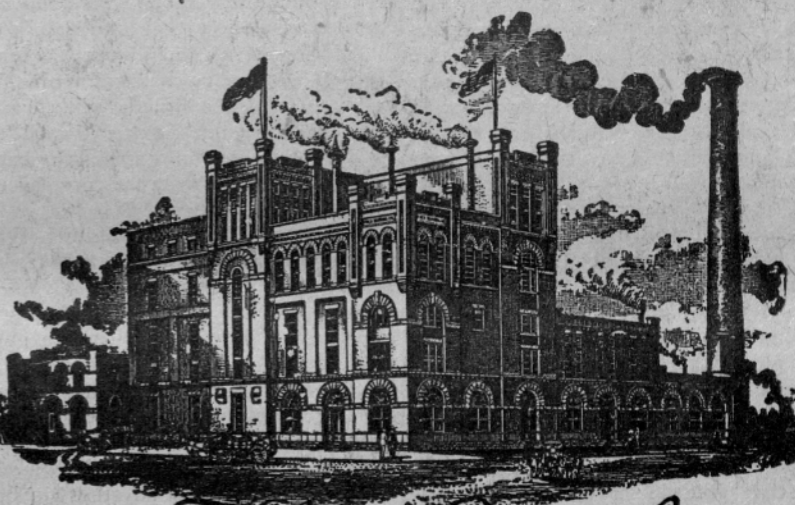
Glavni zastop na 19 State St., N. Y.

Maurice Kozminski, glavni zastopnik za zapad, 71 Dearborn St., Chicago

Frank Medosh, agent; 9478 Ewing Ave., So. Chicago, Ill. A. C. Jankovich,

agent; 2127 Archer Ave., Chicago, Ill. Paul Starič, agent, 110 South 17th

St., St. Louis, Mo., L. Stern & Son, agents, Joliet, Illinois.

Fred Lehring Brewing Co.
JOLIET, ILL.

FINO PIVO V STEKLENICAH.

BOTTLING DEPT. SCOTT and CLAY STS.

OBA TEL. 24

POZOR! POZOR!

Bliza se sezona balov in domačih veselic. Skrbeti je treba, da bo zdrava pijača v dno pri roki. In to je gotovo

slovenski pop

ki ga izdeluje znana slovenska tvrdka

Joliet Slovenic Bottling Co.

913 N. Scott Street, Joliet, Ill.

Chicago tel. 2272, N.W. 4E0. Območjih N.W. 344.

Kranjski pop je najizvrstnejša pijača proti žeji, bolj okusna in hladilna nego katerakoli druga. Pokusite ga rojaki in rojakinje in prepričani boste, da trdimo zgolj resnico. Nadalje izdeluje ista družba raznovrstne sladke pijače v steklenicah, ki so vredne vsega priporočila. Rojaki podpirajte domače podjetje in držite se gesla:

SVOJI K SVOJIM!

Jakčeva harmonika.

Jakec je bil veliki hlapec pri Vrščaju. Služil je že dolgo, dolgo vrsto let. Od svoje mladosti je bil vedno pri enem gospodarju, pri Vrščaju. Skrbel je bolj za svojega gospodarja, nego zase. Bil je priden, delaven, ubogljiv; sploh je bil popolnoma po volji svojemu gospodarju. Po svojem plačilu ni nikdar vprašal. Jesti je imel dosti, obleke tudi; semtertja je prejel kako kronico, da se v nedeljo nekoliko razvedri. Šel je tedaj v gostilno k "Dolenjcu", kjer je bilo vedno dosti družine. Fantje in dekleta iz cele fare so se zbirali, peli so in plesali; ni čuda, da se je vzbudila tudi v hlapcu Jakcu želja, naučiti se plesati.

Toda kako? Kdo ga naj nauči? In katero dekle bi hotelo iti z njim plesat, ki je hlapec? Gotovo nobeno!

Oh, zakaj je hlapec? Zakaj ni sin kakega posestnika ali vsaj kočarja? Kako lepo bi živel! Čez teden bi se trudil, v nedeljo bi pa šel v gostilno, pil bi in plesal. In vedel bi, zakaj se trudi. Dobil bi posestvo po očetu in potem bi bil sam svoj gospod.

To bi bilo življenje! Nobena se ne bi branila iti plesat z Jakcem, sinom posestnika. In sedaj?

Kdo mu je bil oče? Kje mu je mati? So li še živi starši? Ne ve! Že od mladosti je pri Vrščaju. V začetku je bil pastir, potem mali in sedaj veliki hlapec. Toda hlapec je hlapec! Bodisi pastir, mali ali veliki.

Tako je Jakec premišljal in modroval sam pri sebi.

Delo mu ni šlo več tako od rok kot prej. Voli so ga vedno jezili; pastir ni nikoli zadosti napasel živine; jed mu ni bila všeč; misli so mu letale k plesu.

"Jakob, ali si bolan?"
"Kaj pravite?"
"Če si bolan?"
"Ne, zdrav sem, zdrav!"
"Zakaj si pa tako zamišljen?"
"Eh, tako."

Jezil se je Jakob, zakaj ga gospodar moti v njegovih mislih. Gospodar pa je premišljal, kaj je Jakcu, da več tako vnoemno ne opravlja svojega dela. Zakaj je vedno zamišljen?

Minil je teden, toda Jakcu ni prišlo nič pametnega v glavo. Prišla je nedelja. Jakec se je oblekel v pražnjo obleko ter stopil pred gospodarja.

"Bi mi dali tri krone?"
"Še nikoli ni prosil za denar."
"Tri krone?"
"Da."

In dobil je. Minila je popoldanska služba božja. Ljudje so se razhajali po svojih domovih. Možki so se sešli na vasi pri pipi tobaka. Otroci so se igrali in podili po vasi. Odrasli mladi svet pa jo je zavil k "Dolenjcu".

Danes je bilo posebno veselo. Iz sosednje fare je prišel Selčev Janko in prinesel s seboj harmoniko. Zdjaj so šele plesali. Janko jim je pa godel. Iz vseh strani so mu hitele dvajsetice v klobuk. On pa jih je grabil s svojo grabežljivo roko, zraven pa vival vse ponujane kozarce vina. Zdjaj pa zdaj se je tudi Janko vzdignil in šel plesat. Bil je najboljši plesalec v deveterih sosednjih farah. Vse je strmelo, kadar se je zavrtel s svojo plesalko. Posebno pa Jakec; kar zijal je in čudil se Jankotu in njegovi harmoniki.

Harmonika, harmonika, ta mu je rojila po glavi. Na harmoniko igra in se plesati ne zna! Iz naše fare ni ali se ne bi tudi tukaj prilagel godec, kateri bi godel vsako nedeljo. Kaj ko bi si on kupil harmoniko? Ob nedeljah bi pil, godel in denar služil. Hm, ne bilo bi napačno!

In kako ljubeznivo se vedejo dekleta od Jankota. Ej, njemu se bi tudi tako godilo! No, ne bilo bi napačno!

Sedel je v gostilni dolgo v noč, zamišljen v harmoniko. Delal je naklepe, kako bo sedel za mizo s harmoniko. In igral bode, da ga bode vse občudovalo.

Pogledal je na uro. Že je minila dvanajsta ura. O, toliko časa je bil tukaj! Seveda, mislil je na harmoniko. In kako prijetno je misliti na lepe čase, ki jih bo preživel z njo, s harmoniko.

Čudil se je drugi dan Vrščaj, ko Jakec ni vstal ob navadni uri. Solnce je stalo že visoko na nebu, ko je zlezal z hleva.

"A-a"
Čudno se mu je zdelo, da je zaspal. Še nikoli se mu ni kaj takega pripetilo. Toda sanjal je o harmoniki! In sanje na njo so tako lepe!

Čez dan mu ni šlo nič po volji. Vsaka stvar mu je šla narobe. Mislil je le na harmoniko. Med delom je postal in mislil na harmoniko. Pri kosilu mu je na poti v usta žlica zastala. Na misel mu je prišla harmonika. Ko je popoldne pihal veter, je poslušal, dozevalo se mu je, da čuje hreščee glasove harmonike.

"Jakob, ali si bolan?"
"Ka-aj?"
"Bolani?"
"Ne, nisem!"
"Kaj pa ti je?"
"Nič."
"Zamišljen si."
"Da-a."
Zopet je čul dozdevne glasove harmonike...

Zvečer pa je stopil pred gospodarja:

"Koliko imam prisluženega pri vas?"
"Kaj?"
"Koliko mojega denarja imate?"
"Nič!"
"Ka-aj? Nič! Mar zastoj delam?"
"Saj ješ, saj te oblačim in odgojil sem te. Mar zastoj?"
"Eh, saj nočem nič hudega. Prosil bi, če bi mi kupili, če bi mi dali za harmoniko."

"Za kaj? Kaj ti v glavo ne pade! Harmoniko, ha, ha!"
"Da, harmoniko bi rad imel."
"Pa je ne boš!"
"Bom še bolj delal, samo harmoniko."
"Ne!"
"Grem pa iz službe."
"Pa mu daj!" se oglasi Vrščajka.
"Le dajte mu," pravi hči.
"Ne."
Jakec je odšel.

Druzega dne pa mu naznani Vrščajka, da bo v kratkem imel harmoniko. Hoj, zdaj, zdaj! Kar zavrisnil bi od veselja, harmoniko bo imel. Hej hej, to ti bo veselje sedaj.

Zopet je bil vesel. Delal je za dva, mislil za pet. Cele noči je presnal o harmoniki; cele dneve premišljal o harmoniki.

Čez dva tedna je prejel od Vrščaja harmoniko. Zdjaj je bilo njegovo veselje popolno. Kaj si naj želi? Po čemer je toliko hrepenel, to ima.

Zgrabil je harmoniko z obema rokama in jo raztegnil. Hoj, tako lepe, tako ugodne glasove je dala od sebe njegova harmonika.

"Godel bom, plesal bom in pil in denar pobiral," modroval je Jakec, "dekleta me ne bodo več po strani gledala. Ej, lepo, lepo se bo živelo."

Čakal je le še, kakaj ga oštr gostilne pri "Dolenjcu" povabi, da naj pride v nedeljo k njemu gost. Pa ga ni bilo in ga ni bilo. Sel se je torej Jakec sam ponudil:

"Ali bi smel priti v nedeljo gost?"
"Saj ne znaš!"
"Pa znam!"
"Kdaj si se neki naučil?"
"Znam, pa znam!"
"No, če znaš, pa pridi!"
In res je prišel.

Ko se je v nedeljo gostilna pri "Dolenjcu" do malega napolnila, stopi v njo s harmoniko na rami, spremljan od vsake mladine, naš Jakec.

Hrupno so ga pozdravili. Od vseh strani so mu ponujali piti. On je res vival vase kozarce za kozarcem; zraven pa ošabno gledal po sobi.

"Jaz bom odslej godel! Vsako nedeljo! Ne pa Janko."
"Da, da, ti!"
"Mislim, da."
"Zagodi nam torej eno!"
"He, Zastoj? Harmonika dosti stane. Plačaj, in godel bom."
Kmalu je imel pred seboj kupček denarja. Zadovoljen ga je spravil.

"Zagodi no!"
Svečano je prijel harmoniko, jo pregledal, se še enkrat popravil na svojem sedežu, potem jo je pa raztegnil in zopet skup stisnil. Po dva tona je dala vselej od sebe. Zopet jo je raztegnil in vkup stisnil. Zopet samo dva. Plesalci so se začudeno spogledovali. Ravno so mislili plesati, no, Jakec pa noče gosti.

"No, Jakec."
Jakcu pa je prihajalo vroče. Sedaj se je šele spomnil, da ne zna ubrano igrati. Na misel mu je prišlo, kako lepo in ubrano zna Janko igrati. Kar noge privzdiguje njegova godba. Njemu pa noče in noče lepo igrati. Bolj jo stiska in razteguje, bolj nedolžne glasove daje od sebe.

"Jakec, igraj!"
"Bil je kot na žerjavici."
"Le daj, igraj no!"
"Nas hočeš za nörca imeti?"
"Eh, če — — — če noče."
"Igraj no."
"Eh, če — — — če noče, je potrta. Jaz ne morem pomagati."
"Pa hoče, samo ti nočeš."
"Ne znaš, ne znaš!"
Rudečica je polila ubogega Jakca. Oj, koliko veselja si je obetal s svojo harmoniko? In že je bil na vrhučnu slave, tu pa naenkrat! Še mislil ni na to, da bi se bilo treba prej učiti.

Fantje so se začeli norčevati iz ubogega Jakca. Dekleta so se mu smejala. On pa je stal rdeč kot kuhinjski rak s svojo harmoniko pred njimi.

"Kaj hočeš igrati, ko ne znaš."
"Veš Jakob, za goske ni seno."
"Prilega se ti pa res harmonika kot kravi sedlo."
Glasno so se mu smejala. Jakec bi bil rajši za deveto goro nego tukaj. Tih je sedel na svojem sedežu. Nazadnje se pa ohrabri:

"Če pa noče, je res potrta!"
"A tako, zakaj pa prideš s potrto igrat?"
"Nisem vedel."
Jakec je mislil, da se je izljal iz zadrege. Toda ta usodni trenotek vstopi v sobo — Selčev Janko s harmoniko na rami.

"He, godca imate! No, le zagodi nam eno! Tu imaš kronico! Zagodi!"
"Ne zna."
"Ni res, potrta je."
"Daj sem, bomo videli, če ji res kaj manjka."
Hip pozneje se je vrtelo vse po sobi. Jakčeva harmonika je spravila vse na noge. Jakec sam ni verjel, da zna njegova harmonika tako lepo igrati.

"Vidiš, da ji ni nič."
"Saj res, ne znaš ne, Jakec."
"Denar nazaj! Denar si vzela, toda igral nisi."
"Vino plačaj, ki si ga popil zastoj."
"Denar meni, ki bom sedaj godel."

Vino bom pa jaz plačal in obdržal za to — njegovo harmoniko."
Jakec je to hotel odkuril domov in nikdar mu ni več prišla na misel harmonika, za katero mu je ponujal Selčev Janko okroglih pet kron. Toda Jakec ni hotel nič slišati o denarju za to nesrečno harmoniko...

Orlovo gnezdo.

Spisal Bjoernstjerne Bjoernson.

"Jernačev vrt" se imenuje mala vasičica, samostojno ležeča sredi mogočnih skalnatih sten. Zemlja, na kateri leži, je ravna in plodovita; skozi njo teče široka reka, livoča z visokih pogorij. Reka se izteka v daleč vidno vodovje blizu vasi.

K temu vodovju je na lahni čajki privešal mož, ki je prvi v tej dolini začel obdelovati črno, mastno prst; ime mu je bilo Jernač, in sedanjí prebivalci vasi so njegovi potomci. Nekateri pripovedujejo, da je bil Jernač morilec in je pribežal v to zapuščeno pokrajino iz strahu pred kaznijo. Zato imajo vsi prebivalci "Jernačevega vrta" tako črn pogled in mračno čelo.

Drugi pa zopet trdijo, da so visoke skale krive črni pogledi in mračni čel, ker ne pustijo v poletnem času solčnih žarkov, da bi prisijali v vas.

Sako vasjo visi orlovo gnezdo. Visoko gor v skalovju je pripeto na oštrih obronku; vsi lahko vidijo, kdaj prične orlica leči, pa nihče ne more priti do gnezda. Orel s širokimi krilji plava vsak dan nad vasjo, spusti se zdaj na belo jagnje, zdaj na nežne gozdiča, enkrat je zgrabil s trdimi kremplji celo neko majhno dete in ga odnesel k orlici. Ljudje niso nikdar varni, kadar ima orel svoje gnezdo na skalnem obronku. Pravljica se širi iz davnih časov med njimi, da sta nekdanj živel dva brata, ki sta priplezala do gnezda in je raztrgala; toda v današnjih dneh ni nikogar, ki bi imel moč in spretnost priti do gnezda.

Kjerkoli se srečata dva človeka v vasi, govorita o orlovem gnezdu in zreta navzgor. Dobro pomnijo, kdaj sta stara dva v novem letu priletela, kam sta se spustila in koliko napravila škodo, in pomnijo tudi, kdo je zadnji poskusil doseči gnezdo. Mladina v vasi se vsa otroška leta uri v plezanju po skalah in drevu, da bi enkrat priplezala do visokega gnezda in ga raztrgala, kakor onadva brata.

V času, o katerem se tukaj govori, je bil najkrepkejši mladenič v vasi Lejf. Rojen ni bil v "Jernačevem vrtu". Zvite lase je imel in majhne, blesteče oči. Že v mladih letih se je opnašal, da spleza do orlovega gnezda; pa stari ljudje so ga svarili, naj ne govori preglasno.

To je podžigalo njegov pogum. Še predno je dosegel moško starost, je sklenil splezati na skalni obronek. Jasno nedeljsko popoldne je bilo, v zgodnjem poletju; mladiči so se gotovo že izlegli. Pod skalnato steno se je zbrala mnogobrojna množica radovednih vaščanov. Starci so odbijali junaku, mladina pa je vzpodbujala njegovo drznost. Lejf je slusal le svoje lastno hrepenenje. Počakal je, da je orlica zapustila gnezdo, nato je skočil v loku in se obesil za drevo več komolcev od zemlje. Drevo je raslo iz neke razpokline, in ob tej razpoklini je plezal mladenič navzgor. Majhni kamenčki so se mu prožili pod nogami, pesek in prst je kotalila navzdol, sicer pa je vladala grobna tišina; le reka v ozadju je valovila in šumela proti svojemuz toku neprestano. Čimdalje strmejša in ostrejša je postajala skalna stena; dolgo je mladenič visel na emi sami roki, z nogo je iskal opore in ni mogel pogledati navzdol. Ljudje, posebno ženske, so se obrnile proč od groze, rekoč: tega bi mladenič ne storil, ko bi še živela oče in mati. Vendar se mu je po dolgem času posrečilo, da je stopil na trdo mesto. Zopet je hotel navzgor, tipal z rokami in nogami ob robovih, zdrsnil nazdol, pa se zopet trdno oprjel. Spodaj stojči so komaj dihajoč stali okameneli. Naenkrat se dvigne med njimi mlada deklica, ki je prej sama žedela na kamenu ob strani. Roke dvigne kvišku in zakliče: "Lejf, Lejf, zakaj si to storil?" Vse ljudstvo se ozre vanjo; oče stoji ob njeni strani, a ona ga ne pozna. "Splezaj zopet dol, Lejf, mu kliče; "poslušaj me, saj tam gori nimaš dobiti ničesar!" — Videli so, da je mladenič premišljal za hip; trajalo je en, dva trenotka, pa je zopet lezel višje in višje. Roka in noga sta bili zopet na trdnem, zato je šlo precej časa po sreči; toda kmalu se je utrudil in videl, so ga počivati vedno bolj pogosto. Visoko gori se je sprožil majhen kamenček, in vsi spodaj stojči so mu sledili z očmi, dokler ni pal na tla. Nekateri niso več mogli vztrajati ob pretresljivem pogledu in s strahom odšli. Deklica sama je stala pokonci na kamenu, vila si roke in zrla navzgor.

Lejf je tipal z roko pred seboj, potem, ona je videla natančno, je roka naenkrat popustila; zagrabil je urno z drugo roko, pa tudi ta je popustila. "Lejf!" je zakričala deklica, da je zvenelo glasno daleč čez skalno steno, in vsi drugi so klicali za njo. "On drsi!" so vpili in dvigali roke proti njemu moške in žene. On je res drsal navzdol; za seboj je prožil pesek, kamenje, suho prst; drsal je, drsal vedno naprej, vedno hitreje; ljudje so se obrnili proč in potem so slišali za seboj

ob skalni steni pokanje in ropot in kmalu na to je nekaj težkega kakor velik kos mokre zemlje palo na tla.

Ko so se ljudje nekoliko zavedli in pogledali na lice mesta, je ležal tam ves razdrobljen, in krvi... Deklica je ležala na kamenu, oče jo je odnesel proč.

Mladina, ki je prej Lejfa najbolj podžigala k drznemu činu, se ni upala zdaj niti ganiti z roko in mu pomagati; nihče ga ni mogel pogledati od groze. Stari ljudje so stopili okrog njega. Najstarejši med njimi je rekel: "To je bilo neumno, — pa," je pristavil in pogledal navzgor, "vendar je dobro in prav, da kaka reč visi tako visoko, da je ne morejo vsi ljudje doseči."

Počitnice.

Čas prihaja, ko bodo vsi, katerim je mogoče, zapustili mesto, da prebijejo del svojih počitnic na kmetih; pa tudi ljudje po deželi nestrpno pričakujejo krasnega, poživlajočega poletja. Eno stvar je pa treba pomniti, da telo poleti ne more prebavljati toliko težke hrane kakor pozimi in da pitje ledenomrzlih pijač pogublja prebavila. Imej vedno pri roki Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino in uživaj ga bržko zapaziš najmanjšo nerednost. To zdravilo daje moč vsakemu organu prebavnega ustroja in ga vzpodbuja k naravnemu delovanju. Zatorej je koristno pri vseh boleznih želodca, črev in krvi. V lekarnah. Jos. Triner, 616-622 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Na smrtni postelji. Seljak Robin v Loiru (Loaru) je ležal pred dnevi na smrtni postelji. Ljudje so pričakovali vsak čas, da izdahne dušo. Naenkrat vzdigne oči in sredi tišine prizna, da je umoril v vasi 4 ljudi, za katere se ni nikdar vedelo, kam so izginili. To priznanje je na prisotne strašno učinkovalo. Nato je umrl.

DENARJE V STARO DOMOVINO pošiljamo:

za \$ 10.35	.....	50 kron,
za 20.55	.....	100 kron,
za 41.10	.....	200 kron,
za 102.75	.....	500 kron,
za 205.00	.....	1000 kron,
za 1020.00	.....	5000 kron.

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazuje vsote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka.

Naše denarne pošiljate izplačuje c. kr. poštni hranilni urad v 11. do 12. dneš.

Denarje nam poslati je najprilicneje do \$25.00 v gotovini v priporočenem ali registrovanem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER CO.,
82 Cortland Street, New York.
6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

Hude bolečine v prsih.

Posledica prehlajenja se ne more spremeniti v nevarno bolezen niti v vnetje, ako se bolne dele takoj drgne z

Dr. RICHTERJEVIM SidroPainExpellerjem

Dr. Goldstein, 134 Rivington St. v New Yorku izjavlja: Dr. Richterjev Sidro Pain Expeller sem iznašel, kot najboljšo sredstvo v vseh slučajih, v katerih je treba pomoč zlasti pa za influenco, prehlajenje itd.

Naša znamka Sidro je na vsaki steklenici. V vseh lekarnah, 25 in 50 centov.

F. Ad. RICHTER & Co.
215 Pearl St., New York.

Največji dobiček

se naredi, ako kupite delnice dobrih bakrenih rudnikov. Pred nekaj leti so delnice od Shattuck prodajale po 25 centov ter so sčasoma poskočile na \$5 dolarjev. Le pred 8 leti se so prodajale delnice od Calumet Arizona po 63 centov, krasneje je njih vrednost takole narasla, da so se prodajale po 210 dolarjev na trgu. Taka prilika se vam sedaj ponuja od

THE GRAND ARIZONA COPPER CO.

Ta družba lastuje 620 akrov zemlje, ki je bogata na zlato, srebru in bakru, le 9 milj od Douglas, Arizona, kjer se nahajajo ogromne topilnice Copper Queen in Calumet-Arizona družb. To posestvo se nahaja blizu Shattuck in Calumet-Arizona družb ter je istako bogata, a veliko večje in v boljšem stanu kakor katero istih. Posestvo je sedaj plačano in družba rabi le nekoliko denarja, da začne poslovati. Stroji za izvoz so že postavljeni in rov je že v srcu najboljših zlate, srebrne in bakrene rude. Gosp. B. V. Brajevič, znan trgovec v Bisbee, Arizona je direktor te družbe in skoro vsi tamošnji rojaki so delničarji te družbe. Zakaj pustite vaš denar v banki le po 3-4 obresti, ko lahko naredite 1,000 in 10,000 odstot, ako kupite delnice od The Grand Arizona Copper Co.? To zemljišče se bo v kratkem uredilo, da bo nosilo velikanski dobiček. Ali hočete, da vam bo enoletni dohodek zadostoval za celo življenje? Tu je prilika. Ne spreglejte! The Grand Arizona Copper Co. prodaja svoje delnice le po 50c. Ta denar se bo rabil za plačevanje rudarjev, ki služijo po \$3.50 do \$4.00 na dan, ter da se nakupi več strojev. Manj kot 50 delnic se ne proda nikomur. Najmanj ena petina odločenega denarja se mora poslati z naročilom. Ostanek se plača v štirih mesečnih obrokih. Ne čakajte, da bo cena višja, naročite sedaj! Pošiljajte se naj naročajo na

O. E. Petterson & Co.

FISKALNI ZASTOPNIKI,
213-14 First National Bank Building, DULUTH, MINNESOTA.

Kje je najbolji varno naložen denar?

Hranilnih vlog je: 35 milijonov kron. Rezervne zaklada je: Nad milijon kron.

Mestna hranilnica ljubljanska!

je največji in najmočnejši denarni zavod te vrste po vsem Slovenskem.

Sprejema vloge in jih obrestuje po 4 odstotke. Rentni davek plačuje hranilnica sama.

V mestni hranilnici je najvarneje naložen denar. Za varnost vseh vlog jamči njen bogati zaklad, a poleg tega še mesto Ljubljana s vsem svojim premoženjem in s svojo davčno močjo. Varnost je torej toliko, da ulagatelji ne morejo nikdar imeti nobene izgube. To pripoznava država s posebnim zakonom in zato c. kr. sodišča nalagajo denar maloletnih otrok in varovancev le v hranilnici, ker je le hranilnica, a ne posojilnica, pupilarno varen denarni zavod.

Rojaki v Ameriki! Mestna hranilnica ljubljanska vam daje trdno varnost za vaš denar.

Mestna hranilnica ljubljanska posluje v svoji palači v Prešernovih ulicah. Naš zaupnik v Združenih državah je že več let naš rojak

FRANK SAKSER
82 COURTLAND STREET, NEW YORK, IN NJEGOVA BANČNA PODRUŽNICA 6104 ST. CLAIR AVE., N. E. CLEVELAND, O.

J. J. KUKAR,

Cor. Lake & Utica Sts. Phone 182. WAUKEGAN, ILL.
ZASTOPNIK

vseh parobrodskih družb.

Pošiljam denar v staro domovino po najnižjem dnevnem kurzu. Priporočam se rojakom.

Zastopnik za Besley Br'g. Co. Razva žam pivo na dom. Postrežba točna.

Največja in najstarejša hranilnica na Kranjskem.

Kranjska hranilnica v Ljubljani.

KNAFLOVE ULICE ŠT 9.
USTANOVLJENA LETA 1820.

sprejema vloge in jih obrestuje po 4 odstotke ter plačuje rentni davek sama.

Hranilnih vlog je bilo koncem leta 1907. nad 68 milijonov kron.

Rezervni skladi znašajo 9,337,077 kron.

Vsega upravnega premoženja je bilo glasom računskega sklepa 82,000,000 kron, in sicer znašajo med drugimi zakladi:

Zemljknižno zavarovane terjatve	.....	37,814,374 K
Posojila občinam in korporacijam	.....	2,048,214 K
Menice	.....	676,000 K
Vrednostni papirji	.....	30,028,626 K
Vrednost hiš v Ljubljani, Trstu in na Dunaju ter graščin	.....	2,925,746 K

Čisti upravní dobiček—razen vsot, ki se pridenje rezervnim zakladom — je omejenim dobrodelnim in občeukoristnim zavodom, društvom in podjetjem na Kranjskem. Kranjska hranilnica darovala je za take namene do sedaj blizu sedem milijonov kron.

Za kratek čas.

Priredil J. L. Z.

Obiskovalec: "Slišim, da ste v tem uradu vi odgovorna oseba."

Nočni vlomilec: "Mi je žal, gospica, ali jaz hočem vaš denar."

Kotar: "Kaj pa tvoj sin dela v mestu?"

Pepe: "Doktor, dajte mi kaj za mojo glavo!"

Neka učiteljica je v šoli pripovedovala svojim malim učencem, da je bil veliki angleški pesnik Milton slep.

"Kakšne so pa kolekte v vaši cerkvi, prijatelj? Velike?"

"Well, dozdam nam še nikdar ni bilo treba prenehati sredi kolekte ter iti in izprazniti pobiralnika."

"Ali je tvoje pesmi bralo mnogo ljudi?"

Stara gospa (precej gluha): "Ali ste kaj v sorodu z gospodom Jagodicem?"

"Rad bi kje dobil kako vzgojiteljico za moje otroke."

"Kako pa vam je bila zadnja kaj vseč, ki smo vam jo poslali; ali vam je ušla?"

Ravno, ko se človeku posreči nakopčiti si toliko denarja, kakor si ga želi, pa se sproži ura-budiljka in ga zdrami.

"Kar notri pridi, Sambo," vpije farmar. "Nič žalega ti ne stori. Saj veš, da lajajoč pes nikdar ne vgrizne."

"Gospod sodnik, vi bi me ne obsodili, če bi vam mogel dokazati, da me je ta človek zmerjal z lažnikom, preden sem ga udaril?"

"Glej, tu je nekdo, ki je imel prehlad v glavi, izvršil samomor."

"Kje je pa vaš pes? Že dolgo časa ga nisem več videl."

"Vidite, kako prehlajenje imam."

"Well, mnogo ljudi mi je nasvetovalo vsakovrstne stvari, da se prehlada iznebim, jaz sem bil pa dovolj pameten in sem jih najprej na njem poskusil."

"Glej, tu je nekdo, ki je imel prehlad v glavi, izvršil samomor."

"Ubožec! Kateri tepec mu je pa to zdravilo nasvetoval?"

"Kako pa je Smithu njegova nova služba všeč?"

"Prav dobro; je že začel misliti, da bi njegov gospodar ne mogel obstajati brez njega."

"Mati: "Tomažek, papigo učiš kletit?"

"Mali nečak: "Tetka, ali je bil vaš mož Indijanec?"

"Teta: "Zakaj pa tako bedaste reči izprašuješ, Tonček?"

"Mali nečak: "Ker sem na vaši o-mari videl par skalpov."

"Da gospa," pravi razcapani potepuh, "jaz sem že jako mnogo dobrih del pomagal izvršiti."

"Vil!" zavzame se gospa. "Nemogoče! V kakem ozirju?"

"Ker sem veselo jemal, karkoli mi je bilo ponujeno, gospa."

MALE GLASI.

V NAJEM LEPA HIŠA NA HRIBU s 6 sobami. Cena \$8.00 na mesec. Vprašaj pri "Amer. Slovencu". ufn

HRVATSKO DRUŠTVO ZRINSKI Rankopan št. 18, H. Z. v Ill., v Joliet, Ill. Odbor za leto 1908: Predsednik: Fil. Hibler, 1014 N. Chicago St.; podpredsednik: Pavel Pavletič, 1003 N. Scott St.; Računovodja: Ant. Kirinčič, 1212 N. Chicago St.; tajnik: Mih. Podobnik, 920 N. Chicago St.; blagajnik: Josip Tušek, 205 Ruby St.; bolniška načelnika: za vzhodno stran mesta: Tom. Stefančič, 1014 N. Chicago St.; za zapadno stran mesta: Ant. Malnarici, 1316 N. Hickory St. Seja prvo nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani.

KJE JE JACOB JERMAN, DOMA iz Petrove Vasi pri Črnomlju, Kranjsko. Pred enim letom je bival v Ely, Minn. potem je odšel v Montano kjer je bil uslužben na železnici kot pomočnik v kuhinji. Za njegov naslov želi zvedeti njegov brat: Jos. Jerman, Ely, Minn. box 1030. 4t

NAPRODAJ DVE HIŠI NA HRIBU. Jako poceni, ker se je lastnik preselil in jih želi prodati. Kdor želi kupiti eno teh hiš, naj vpraša pri Amer. Slovencu. ufn.

NAPRODAJ HIŠA Z 8 SOBAMI. Vode mehka in trda pri roki, gas in odtečni žleb, tudi velika lota. Vprašaj na 513 Stone St., Joliet, Ill.

NAPRODAJ VELIKA LOTA NA North Summit Streetu. Najlepša lega med hišami. Blizu poulične železnice. Več pove Jos. Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Tel. Chi. 2932.....N. W. 5. Stan. tel. Chi. 3541.

M. PHILBIN

KONTRAKTOR. in zidar hiš iz cementovih blokov. Narejam tudi hodnike (sidewalks) iz cementa.

Dela jamčim, da bo dobro in trpežno. Krijem tudi strehe.

M. PHILBIN, 515 Cass St. 314 Campbell St. JOLIET, ILL.

Cenjenim rojakom na znanje! V. J. Kubelka izdal je novo, za Slovence v Ameriki prepotrebno Slovensko Angl. slovnico, Slovensko Angl. tolmač in Angl. Slov. slovar v tako popolni meri, kakoršne do sedaj Slovenci še nismo imeli.

Knjiga v platno vezana stanesamo \$1.00. Svota se lahko pošlje v poštinih znamkah na V. J. KUBELKA & CO. 9 Albany St., New York, N. Y.

NAJNOVEJŠA slovensko-angleška SLOVNICA. TOLMAČ IN SLOVAR PO \$1.00. PIŠITE PO NJO DANES. AMER. SLOVENEČ.

Tom. Stefancich, N. W. Phone 577. 1014 N. Chicago Street Joliet, Ill.

Gostilničar. Kadar se želite okrepčati, dojdite k meni, da vam postrežem s finimi pijačami.

DOBRODOŠLI! Chi. Phone 521 N. W. Phone 669 MAURICE F. LENNON Advokat-Pravdnik SODRUG E. MEERS Soba 318--321 Barber Bldg. JOLIET, ILL.

Ko imate kaj s sodnijo opraviti, oglasite se pri meni. Pravica — je moje geslo.

Stassen & Stephen Soba 201 in 202 Barber Bldg. JOLIET, ILLINOIS.

JAVNI NOTAR. Kupuje in prodaja zemljišča v mestu in na deželi. Zavaruje hiše in pohištva proti ognju, nevihti ali drugi poškodbi. Zavaruje tudi življenje proti nezgodam in boleznim. Izdeluje vsakovrstna v notarsko službo spadajoča pisanja.

Govori nemško in angleško.

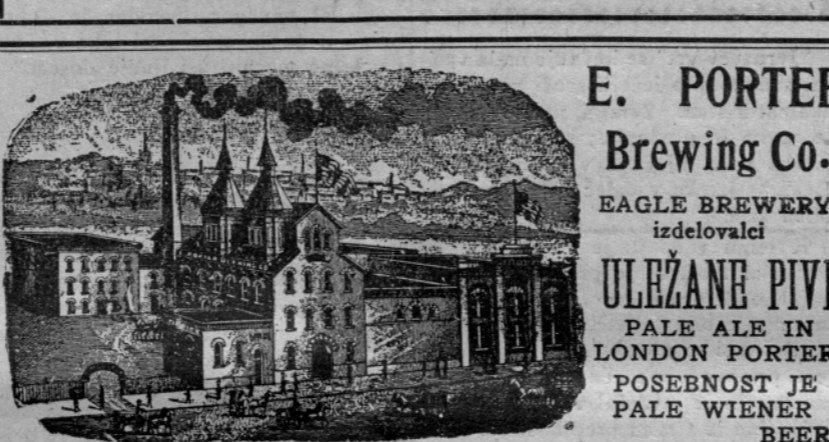
Ant. Kirinčič Cor. Columbia in Chicago Sts. JOLIET, ILL. Gostilničar. Točim izvrstno pivo, katero izdaje slavnostna Joliet Citizens Brewery. Rojakom se toplo priporočam

NAZNANJAMO!

DA MI PRODAJAMO BLAGO ZA MENJ KOT POLOVIČNO CENO. NAJLEPŠA PRILIKA DOBITI ZLATNINO POCENI JE SEDA! PRI

B. BERKOWITZ 910 N. Chicago Street JOLIET, ILL.

POPRAVLJAMO ure, stenske in žepne ter izdelujemo vsa v to stroh. spadajoča dela po najnižjih cenah, naše delo vam jamčimo. Velika velikonočna razprodaja zlatnine. Pri na dobite primerna darila po nizki ceni.

E. PORTER Brewing Co.

EAGLE BREWERY izdelovalci ULEŽANE PIVE PALE ALE IN LONDON PORTER POSEBNOST JE PALE WIENER BEER.

ROJAKOM priporočam svojo Gostilno, Phoenix Buffet

kjer se toči vedno sveže pivo, žganj, ter najboljša vina. Tržim tudi domače smodke. Ant. Skoff, N. W. Phone 609, 1137 N. Hickory St., Joliet.

Ana Vogrin izkušena babica

205 Ruby St., N. W. 1727, Joliet, Ill.

Angleščina brez učitelja,

po navodilu: Slovensko-angleške slovnice, Slovensko-angleškega tolmača in Angleško-angleškega slovarja.

Vse tri knjige v eni stane le \$1.00 in je dobiš pri V. J. KUBELKA & CO., 9 Albany St. New York, N. Y.

Mi hočemo tvoj denar ti hočes naš les.

Če boš kupoval od nas, ti bomo vselej postregli z najnižjimi tržnimi cenami... Mi imamo v zalogi vsakovrstnega lesa.

Za stavbo hiš in poslopij mehki in in trdi les, late, cederne stebre, deske in šingline vsake vrste. Nas prostor je na Desplaines ulici blizu novega kanala. Predno kupiš LUMBER, oglašaj se pri nas in oglej si našo zalogo! Mi te bomo zadovoljili in ti prihranili denar

W. J. LYONS, Naš Office in Lumber Yard na voglu DES PLAINES IN CLINTON STS.

Rojaki! Pijte "Elk Brand" pivo dobiti je pri Mike Kočevar, cor. Ohio & State Sts. N. W. Phone 809. Joliet, Illinois.

POZOR, ROJAKINJE! Ali veste kje je dobiti najboljšje meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

J. & A. Pasdertz

se dobijo najboljšje sveže in preka-jene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite toraj in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo. Ne porabite toraj obiskati nas v našej novi mesnici na voga-Broadway and Granite Streets. Chic. Phone 4531. N. W. Phone 1113

Ant. Kirinčič

Cor. Columbia in Chicago Sts. JOLIET, ILL. Gostilničar. Točim izvrstno pivo, katero izdaje slavnostna Joliet Citizens Brewery. Rojakom se toplo priporočam

Očistite jetra Flexer's Pink Liver Pills

čistijo jetra zdravijo nered in zasbasanost. Urejujejo prebavne organe. Cena po pošti ali v naši lekarni 25c škatljica.

FLEXER & REICHMANN LEKARNARJA. Cor. Bluff and Exchange Streets. JOLIET, ILL.

POZOR, ROJAKI! urejeno Moderno gostilno National Buffet

v kateri bodem točil najboljšje porterjevo pivo, izvrstno žganje, domače vino in prodajal dišeče smodke. Prodajam premog.

ANTON T. TERDICH, 203 Ruby St. N. W. Phone 825. Joliet, Ill.

The Joliet National Bank

Na voglu Chicago in Clinton ulic. RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE SVETA.

KAPITAL \$100,000.00

T. A. MASON, predsednik. G. M. CAMPBELL, podpredsednik. ROBT. T. KELLY, blagajnik.

C. W. BROWN, predsednik. R. PILCHER, podpredsednik. W. G. WILCOX, casir.

Citizens' National Bank

Kapital \$100,000.00. Barber Building Joliet, Ill.

TA BANKA vam plača enakovisoke obresti kakor banke v stari domovini.

3% OBRESTI OD VLOG. Edina hranilna banka v Jolietu.

STENSKI PAPIR

za prihodnjih 10 dni po zelo znižani ceni.

Velika zaloga vsakovrstnih barv, oljev in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras Chicago telef. 2794 Joliet, N. W. 627

JOHN GRAHEK GOSTILNIČAR.

Točim vedno sveže pivo, fino kalifornijsko vino, dobro žganje in tržim najboljšje smodke. Prodajam tudi trdi in mehki premog.

TELEFON 7612. 1022 N. Broadway.....JOLIET, ILL.

John Stefanic

na voglu Scott in Ohio cest, Joliet, Ill. Slovenska gostilna

Kjer se toči vedno sveže pivo, izvrstna vina in žganja ter prodajo prijetno dišeče smodke. Northwestern Phone 348. JOLIET.

TROST & KRETZ

— izdelovalci — HAVANA IN DOMAČIH SMODK Posebnost so naše "The U. S." 10c. in "Meerschaum" 5c. Na drobno se prodajajo povsod, na debelo pa na 108 Jefferson Street. Joliet, Ill.

Ustanovljena 1827. The Will County National Bank Of Joliet, Illinois.

Kapital in preostanek \$300,000.00. Prejema raznovrstne denarne uloge ter pošilja denar na vse dele sveta.

J. A. HENRY, predsednik. C. H. TALCOTT, podpredsednik. HENRY WEBER, blagajnik.

YSAKDANJI VELIKANSKI USPEHI V ZDRAVLJENJU Collins New York Medical Instituta

kateri se dosežejo v takih slučajih v katerih v VSI DRUGI ZAVODI IN ZDRAVNIKI NISO MOGLI NIČ POMAGATI, so vzbudili velikansko presenečenje pri vsej medicinski znanosti in vse to se ima pripisati edino le NAJPOPOLNEJŠI ZMOŽNOSTI ZDRAVNIKOV, NAJČISTEJŠIM IN SVEŽIM ZDRAVILOM TER NAJPOPOLNEJŠI OSKRBI.

Popolnoma nič ne stori na kom bolujete, ali na reumatizmu, nalezljivi boleznih, zastrupljenju krvi, mazuljih po koži, na ušesih, grlu, prsih, jetrah, ledicah ali na želodcu, zlati žili (hemeroide), srčni boleznih, zaprtju, astmi, boleznih moški ali ženski, na maternici, slabokrvnosti, bolečinami v križu ali bodisi na kateri koli drugi boleznih, pišite takoj v slovenskem jeziku, ali pridite osebno in zagotavlja se vam sigurna pomoč.

Ne izgubite toraj upanja

le, ker vam zdravila drugih zdravnikov niso pomagala. Ravno Vaša bolezen je ista, katero naši izvrstni zdravniki radi in z veseljem zdravijo, IN VSI DRUGI SDRAVNIKI JE NE MOREJO OZDRAVITI.

Posljite za 15 centov poštinih znamk za slavno zdravniško knjigo "ČLOVEK, NJEGOVO ŽIVLJENJE IN ZDRAVJE" pisano od Dr. E. C. COLLINSA v slovenskem jeziku, katera obdrži navodila, kako zamorete ohraniti trdno zdravje in kako izgubljeno nazaj zadobiti.

Dr. J. J. McGlade — Dr. J. F. Coyle zdravniška ravnateljja. Uradne ure: Od 10-1 od. 2 do 5. Ob nedeljah in praznikih od 10 do 1. V torek in petek od 7 do 8 zvečer